

DUHOVNO

ZIVLJENJE

DEBEMOS ANTICIPAR LO QUE ESPERAMOS

Un gran hombre de ciencia, y a la vez, auténtico testigo de su fe, resumió de la siguiente manera las tres actitudes posibles frente a lo que llamamos el fin del mundo: "Dicen unos: 'Esperemos pacientemente a que Cristo vuelva'. Y otros: 'Mas bien, acabemos de construir la tierra.' Y piensan los terceros: 'Para acelerar el fin, acabemos de hacer al hombre sobre la tierra.'" (Esta última debe ser nuestra actitud y nuestra tarea.

Mientras esperamos que Jesús se manifieste del todo, debemos trabajar para que el hombre sea más hombre. Para que "pase de condiciones de vida menos humanas a otras más humanas", usando una expresión del Papa Pablo VI. Para que la libertad, la igualdad y la fraternidad humanas no sean palabras vacías. Para que cada vez se destaque, se reconozca más en el hombre la imagen de Dios.

Porque no basta vivir de esperanza, ni siquiera "acelerar" el término de nuestra esperanza. Es necesario "anticipar" lo que esperamos. La esperanza de las cosas "celestiales" no puede hacernos indiferentes a las cosas "terrenales". Y tampoco puede "postergarse" la justicia de Dios, exclusivamente, para un futuro "ultraterreno". Es necesario que pongamos nuestra esperanza cristiana al servicio de todas las esperanzas humanas, a fin de construir un mundo mejor.

Slovenska ljudska modrost

Čprav mačka spi, je treba lonec pokriti.

V visoka drevesa rado treska.

Ovce hočejo soli, človek svobode.

Okoli vse vidi, le sebe ne.

V slogi je moč.

Ni nesreča, če ti kruh v med pade.

S tujo roko je lahko kače loviti.

Kdor hoče veliko znati, ne sme mnogo spati.

Dan je bolje loviti pri glavi kakor pri repu.

Kasno vstati in zgodaj jesti ni mogoče.

Vsem ljudem ni mogoče ustreči.

Človek se mora po ljudeh ravnati, ne ljudje po človeku.

Kogar hoče sreča končati, ga prej razvadi kakor neumna mati.

Kdor se z volkom družijo, mora z njim tuliti.

Laže je varovati ovce kakor novce.

Z otroki se je prijetno igrati, a ne gospodariti.

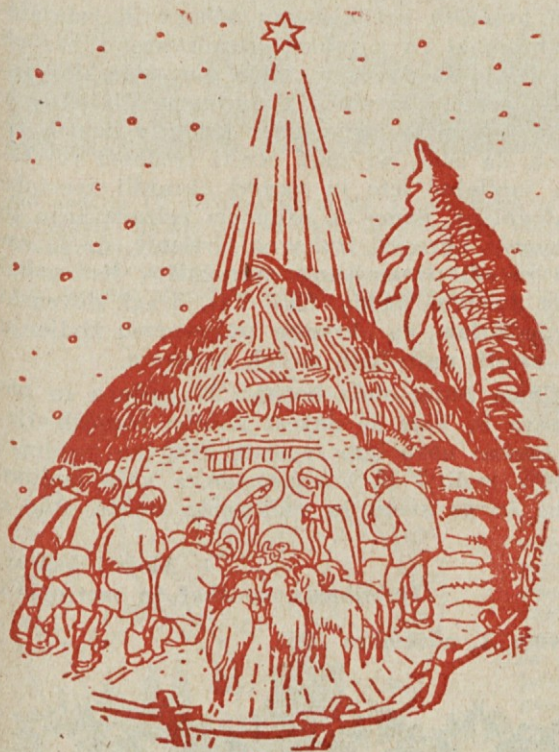
Gvoriti je srebro, molčati pa zlato.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 49

DECEMBER 1982

BOŽIČ JE PRAZNIK TIHE OSEBNE IN DRUŽINSKE SREČE, KRŠČANSKEGA VESELJA IN UPANJA.

NAJ VAM BOG LJUBEZNI, KI JE ZA NAS POSTAL ČLOVEK, DA RAZUMETI SKRIVNOSTNO GLOBLNO BOŽIČNIH PRAZNIKOV. NAJ VAS NAPOLNI Z GOREČNOSTJO ZA BOŽJE KRALJESTVO PRAVIČNOSTI, MIRU IN LJUBEZNI.

TO ŽELI VSEM SO-DELAVCEM, NAROČNIKOM, BRALCEM IN PRIJATELJEM

„Duhovno življenje“

Praznično voščilo rojakom

urednik Duhovnega življenja me je ob mojem obisku v Argentini naprosil, naj bi napisal nekaj vrstic za decembrsko številko Duhovnega življenja. Rad ustrezem njegovi želji, ker se mi nudi ugodna priložnost, da vsem bralcem Duhovnega življenja pošljem pri srčne pozdrave in jim izrazim svoje najboljše želje za bližnje božične praznike in za novo leto 1983.

Dolga leta sem tudi sam spadal med bralce Duhovnega življenja in sem tu in tam tudi kaj napisal. Slovenski verski mesečnik Duhovno življenje je skoraj že 50 let tesna vez med našimi rojaki v Argentini in po svetu in jim prinaša bogato duhovno hrano v domači besedi. Zelo sem hvaležen uredniškemu odboru in izdajateljem, nekdanjim in sedanjim, ki so s toliko prizadevnostjo skrbeli za naš verski list in to delajo še danes v težkih gospodarskih razmerah. Tudi za naročnike pomeni zvestoba Duhovnemu življenju v gospodarski krizi zlasti v Argentini večjo žrtev kakor v dobrih letih. Vendar sem prepričan, da bodo vsi znali ceniti vrednost verskega mesečnika in mu za jubilejno leto in naprej ohranili zvestobo in pridobili še novih naročnikov. Samo ob skupnem prizadevanju in medsebojni pomoči bo mogoče ohraniti Duhovno življenje. Če bi zaradi finančnih težav in zaradi pomanjkanja naročnikov list nehaj izhajati, bi bila to velika duhovna škoda. Zato Vas, dragi slovenski rojaki, prosim in Vas vzpodbujam, da ohranite Duhovnemu življenju svojo zvestobo in ga po svojih najboljših močeh podprete.

Vam in Vašim družinam želim obilo božjega blagoslova in posebnega Marijinega varstva in Vam še enkrat voščim blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto ter vas prisrčno pozdravljam. Spominjam se Vas v molitvi in Vas prosim za vašo molitev za vse naše rojake doma in po svetu in tudi zame molite. Bog z vami!

+ Alojzij Šuštar,
ljubljski nadškof in metropolit

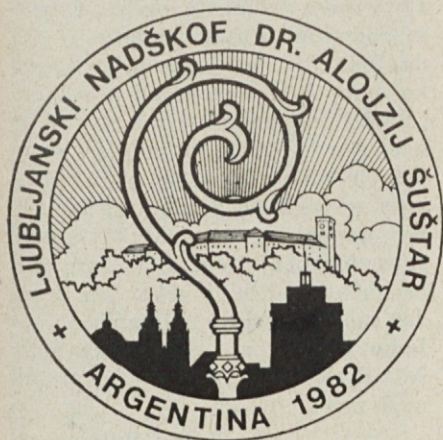
Buenos Aires, na Vse svete, 1. novembra 1982.

Od nedelje 17. oktobra do srede 3. novembra je bil med nami, Slovenci v Argentini, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar. Fotografija predstavlja trenutek, ko sta visokega in predragega gosta pozdravila na letališču Ezeiza učenca Monika Ziherl in Martin Petkovšek ter mu izročila slovenski šopek. Vsa srečanja z gospodom nadškofom — od

veličastnega sprejema na letališču pa vse do ganljivega slovesa — bodo ostala za slovensko skupnost v Argentini v spominu kot dnevi nepozabnih doživetij. Komaj smo si pogledali v oči in segli v roke, smo živo začutili, da se je vzpostavil iskren in globok stik, ki se je ob ponovnih srečanjih le stopnjeval in poglobljal. Odziv rojakov je bil po vseh krajih izjemno množičen, poln spoštovanja in prisrčnosti, nadpastirjeva beseda pa topla, osvajajoča, prepričljiva, plemenita, prijateljska, usmerjajoča. Bogu in gospodu naškofu smo hvaležni za prelepe dneve. Duhovno življenje bo objavilo kroniko nadškofovega obiska v prihodnji številki.

Adventni čas

Bogoslužno leto začenjamo z adventom. Adventni čas naznanja Kristusov prihod. Kristus je enkrat že prišel na svet ob rojstvu v Betlehemu. Drugič bo prišel v svojem veličastju ob koncu časov. Prvega prihoda se spominjamo, na drugi prihod pa se pripravljamo. Pripravljamo pa se tako, da radi odpiramo svoja srca Kristusu, da more vsak čas priti k nam s svojo milostjo, posebno po svetih zakramentih.

Zaradi dvojnega Kristusovega razlikujemo v adventnem času dva dela. V prvem delu, od prve adventne nedelje do 17. decembra, je bolj v ospredju pričakovanje drugega Kristusovega prihoda, v drugem delu, od 17. do 24. decembra, pa je v bogoslužju bolj naglašena neposredna priprava na praznovanje Gospodovega rojstva. Ta čas nas vabi h goreči molitvi, branju in premišljevanju božje besede.

Molitev v adventnem času

Gospod, kako srečni so tisti, ki jih nekdo pričakuje! Blagor mu, kdor ima vsaj enega človeka, ki mu lahko vse pove, ki mu more popolnoma zaupati, ki je vedno pripravljen prav zanj, ki ga pričakuje, ker ga ljubi.

Gospod, ti si veliki čakajoči. Hrepenenje ljubečega človeka je samo bleda slika in odsev tvojega

pričakovanja. Naša srca se v pričakovanju hitro utrudijo, naša ljubezen omaga in zaspi. Čakaš nas v svetlih in temnih urah, vedno in povsod; kadar delamo in kadar počivamo. Čakaš nas, da bomo končno prišli k tebi. Utrujeni, toda srečni, da smo te našli.

Gospod, hvala za tvoje pričakovanje in za pričakovanje vseh ljubečih ljudi.

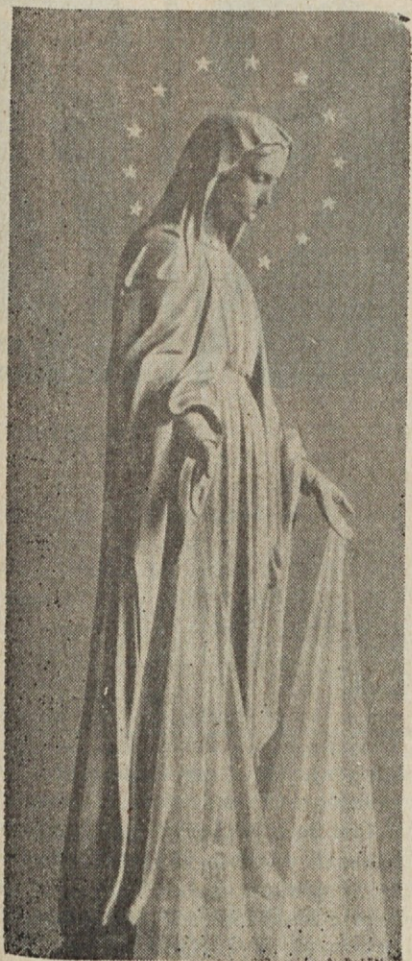
(Pa Paulu Rothu)

Glej, spet je prišel advent v letu tvoje Cerkve, moj Bog. Spet molimo molitve hrepenenja in pričakovanja, spet pojemo pesmi upanja in obljub. Vso stisko in vse hrepenenje ter verno pričakovanje povzemamo v eno samo besedo: Pridi! O, nenavadna molitev! Ti si vendar že prišel in si se naselil med nami, delil si naše življenje z vsemi njegovimi dobri radostmi, z njegovo dolgo vsakdanjostjo in z njegovim bridkim koncem. Ali bi te mogli s svojim „Pridi!“ povabiti k čemu, česar še nisi storil? Ali bi ne mogli s svojim prihodom priti še bliže? Tako si se izenačil z nami, da te več ne prepoznamo v drugih ljudeh, ti vsemogočni Bog, ki si sam sebe imenoval Sin človekov! In vendar molim: Pridi! Ali samo obhajamo advent ali pa je resnično še advent? Ali si res že prišel med nas?

(Po Karlu Rahnerju)

Sovraštvo med teboj in ženo

Skozi skrivnostno mračne strani sv. pisma, kjer je razodet misterij prvega greha — prvega upora zoper Boga, se zablisne kot

žarek zarje protoevangelion — prva blagovest: Sovraštvo bom postavil med teboj in Ženo... Kdo izmeri daljo od tedaj do danes? Sv. pismo molči. Božje razodetje molči, veda omahuje in se igra s tisočletji. Nam ne gre za to. Gre za to, da je bilo to sovraštvo med satanom in Ženo eno in edino. skozi vse veke, in tako popolno, da je bilo treba misterija in čudeža za Marijo. Edinole ona je bila črtana iz bridke dediščine Evinih otrok, samo ona obvarovana izvirnega greha, in po tem obvarovanju otehta vseh posledic, vsega nereda, ki je kot drugotna postava pisana v naših udih. Nihče ni bil obvarovan. Ne Pavel, ki je trpel pred zaušnicami, ki mu jih je zadajalo želo mesa; ne Hieronim, učenjak, privezan kot osliček k jaslicam v Betlehemu, pa si je s kamnom mesaril prsi ob trdem boju s slo; ne Akvinec, ki je z gorečim polemom pregnal nesramnico in potem preklečal vso noč pred križem, ki si ga je začrtal z istim ogorkom na steno; da, celo Asiški ubožec ne, ki je planil gol v trnje pred neredom, ki se je dvigal v njegovem mesu.

In vemo, da tam, kjer se ta nered mesenosti razpase zoper večni božji zakon, da je tam propadajoče poedinca in naroda. Spori v družinah — tu njih korenina, upor otrok zoper starše — tu kore-

nina, pot v nevero in brezboštvo — ima redno tu vrata, propadanje narodov — ima tukaj svojo kal. In naj je to stari Rim, ki gnije v lastnem blatu, naj so Hanibalovi junaki v Kapui, naj so Aleksandra Macedonca vojniki v orientalskem mehkužju — poguba iz istega kalnega vira.

In vendar moč lepe ljubezni zopet vzvod za veličastna dela: od revne matere, ki trpi, da vzreja otročiče, od očeta, ki mu ni pokoja v trudu za kruhek zárodu, od usmiljenke, ki postane idealna mati sredi gobavcev, od misijonarja, ki postane idealni oče divjakov, pa tudi do umetnine, kot je Divina comedia, ki bi je ne imeli, ko bi ne bilo Dantejeve idealne ljubezni do Beatrice, in do našega sonetnega venca, ki bi ga Prešeren ne bi bil spletel brez ljubezni do Julije.

Do neba visoko goriyo ti plameni, pa do pekla globoko sežigajo vse dobro, če so oskrunjeni.

Ali nas ne bo prevzel strah pred to tajno življenja? Ali ne bomo v hrupu sveta, ob uporú našega mesa zdvojili?

Ne!

Klonimo glavo v vsej ponižnosti in v vsem spoštovanju pred to skrivnostjo, ko je človek sostvarnik najvišjih zemeljskih bitij — človeka. Toda pomnimo: Bog je večni red, tudj od nas hoče in zahteva red, kakor nam ga je napisal na Sinaju v VI.

Kako naj vzdržimo?

Naravna borba zoper ta nered je: Delo, delo, delo! Poklicno naj-

(Ivan Bukovec)

prej. A ne zadošča. Tudi socialno, karitativno, umetnostno, narodno. Ne ostani z delom na prazni ničli, više je treba. Vsako delo je soustvarjanje. Človek bodi stvarnik. Zakaj odgovarjal boš za svoje talente.

Vse to je velika moč in pomoč. Teorija bi ti rekla, da zadošča. Življenje in Cerkev pravita: Ne zadošča.

Bog je to vedel in videl. Zato je pokazal v protoevangeliju Nanjo, ki je postala mati Tistega, ki je rekel: Ne bojte se! Jaz sem svet premagal. Pri Njem, ki je Pot,

Resnica in življenje, je milost trdne zmage.

In pot do Njega?

Samo po njej, po Brezmadežni, po Ženi, po Devici, po naši Materi.

Zvezdi vodnici skozi življenje.

Zato ne zamri na ustnicah nikotih še pet otroške zaupne prošnje

Pod tvoje varstvo pribežimo...
Franc Saleški Finžgar

BREZMADEŽNA

Veleumi v občestvu svetih so o Tebi komaj jecljali in sveti iz božje družine so te prevzeti le še občudovali, pa naj jaz o Tebi golčim, o Prečista?

Ti nikdar zasenčen oblak, v soncu blesteča meglica,
Ti čisto zlato, nikdar potrebno kopeli,
Ti mojstrovina prečudežna božjih stvariteljskih rok,
Ti vedno svetlo goreča svetilka v svetišču stvarstva,
Ti šotor zaveze, do vrha napolnjen z božjim oblakom,
Ti večno blesteča monštranca v pestri množici stvari,
posuta z najlepšimi dragimi kamni, s krepostmi,
Ti alabastrna sveta posoda nebeških vonjav,
polna darov si Duha in vseh blagrov, na gori oznanjenih,
sedež Modrosti in tudi sama modrost in vednost,
Ti klečeča vsemoč in vesoljstva Kraljica,
Očetova hčerka, Sinova mati, nevesta Duha,
Ti urejena bojna vrsta,
Žena, s Soncem obdana, z dvanajstimi zvezdami kronana,
usliši vročo prošnjo:

ognjenordečega zmaja, zver z bogokletnim imenom
pahni z naše slovenske zemlje in prikljeni
v jezeru večnem, kakor je pisano zanj,
in vse okrog tebe prižigajoče se zvezdice varuj,
da jih sedmeroglavi zmaj nikdar ne utrne z neba.

Bodi tako!

Jože Pogačnik

Tudi današnji čas zahteva za našo ohranitev velikih žrtev. Duhovniki, vzgojitelji, uredniki časopisov in revij, režiserji, pevovodje, raznašalci slovenskega tiska se razdajajo, mnogi že več kot trideset let Slovenska žena in mati, ki zna ceniti veliko ljubezen do naroda teh javnih delavcev, jo bo znala vcepljati svojim otrokom, kajti tudi oni doprinašajo svoj delež, ko se udeležujejo pouka po slovenskih šolah in sestankov.

Marjana Marn

Božični čas

Božični čas se začinja na predvečer praznika Gospodovega rojstva in traja do nedelje po prazniku Gospodovega razglasenja.

V središču božičnega časa je božič — praznik Gospodovega rojstva. Praznik nas vsako leto znova spominja, da nas Bog tako ljubi, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vani veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje. Druga božja oseba sprejme po Mariji našo človeško naravo in postane pravi človek. Nevidni Bog postane viden, da ga moremo poslušati in posnemati. Bog postane človek zato, da bi mi živeli božje življenje.

Praznik Gospodovega rojstva je vedno sodoben, saj je praznik vseh trenutkov našega življenja, ker se more vsak čas izvršiti božja zamenjava. Vsak dan, vsak trenutek nam Bog daje Kristusa, mi pa se moramo po Kristusu darovati Bogu.

Božični čas je kratek, a zelo bogat. Praznik Gospodovega rojstva ima osmino, ki se konča s praznikom Marije, svete božje Matere. Med osmino je nedelja svete Družine. Drugi zelo pomemben praznik božičnega časa je Gospodovo razglasenje (6. januar). Pri njem gre za razodetje Jezusovega božanstva.

Božični blagoslov dóma in družine

Med Slovenci je lepa stara navada, da na sveti večer pokropi-

mo in s kadilom pokadimo domačo hišo (ali stanovanje) in vse druge prostore, ki so naša last. S tem dejanjem izpovemo, da je Bog stvarnik in vzdrževalec vsega, da morejo tudi gmotne stvari pomagati k človekovemu izpopolnjevanju in služenju Bogu, da bo nastal nov svet po posebnem božjem posegu. Hkrati kličemo božje varstvo v naše vsakdanje življenje in delo.

Ponekod pokropijo in pokadijo dom ali hišo na vse tri svete večere: božični večer, na večer starega leta in na predvečer Treh kraljev. Med kropljenjem in pokaditvijo prostorov lahko molimo rožni venec, pojemo božične pesmi ali pa opravimo posebno, opravilo božje besede.

Sveta Družina

Vnedeljo med božično osmino obhajamo praznik svete Družine: Jezusa, Jožefa in Marije. Njihovo krepostno življenje naj bi posnemale vse družine in živele v ljubezni, potrpežljivosti, velikodušnosti, razumevanju in odpuščanju. Stanovitna ljubezen v družini temelji na ljubezni do Boga.

Že od prvih krščanskih časov krščanstva imenujemo družino Cerkev v malem. Kar se dogaja v Cerkvi, naj bi se dogajalo tudi v družini. Zakrament svetega zakona pritegne družino v Kristusa, v življenjsko in zveličavno občestvo z njim. V družini naj bi si vsi, zlasti z molitvijo, med seboj pomagali pri uresničevanju njihovega krščanskega poklica.

(„Kristjan moli“)

MISLI ZA BOŽIČ IN KONEC LETA

Ob mnogih dogajanjih doma in po svetu se zavedamo, kako zelo smo ogroženi od različnih strani in kako nemočni smo. Hrepenenje po miru, varnem in urejenem življenju, prijateljstvu in svobodi, ljubezni in sreči je tem bolj živo, čim bolj se bojimo, da bi vse to izgubili. Oziramo se po znamenjih upanja, ki nas ne bi zavajala, in iščemo trdnih tal, ki se ne bi udirala pod nami.

Božična skrivnost, Kristusov prihod na zemljo, v katerem se je razodela božja ljubezen do človeštva, je po našem krščanskem prepričanju tako znamenje upanja za vse ljudi. Božja obljuba in vera v Boga, ki nam je blizu v Jezusu Kristusu in v Svetem Duhu, je trden temelj, ne maje se, ne pogreza. Iskreno vam želim, dragi prijatelji doma in po svetu, da bi v letošnjem adventu, za božične praznike in v novem letu doživeli nekaj tega upanja in te trdnosti v življenju.

Vemo, da obhajanje božičnih praznikov in začetek novega leta ne bosta vidno in občutno spremenila teka zgodovine in zunanjih razmer v življenju posameznega človeka, v družbi in na svetu. Kar smo prenašali doslej in s čimer smo morali živeti, nas bo spremljalo tudi v božične praznike in v novo leto. Še več: prišle bodo še nove skrbi in nove nevarnosti, nove težave in nova razočaranja, doma in po svetu. Toda ko bomo spet obhajali praznik Kristusovega rojstva in začetek našega rešenja, se bo v nas tudi znova utrdilo prepričanje, da nismo sami, temveč je z nami Kristus Gospod, ki je naša pot, resnica in življenje. Bog daj, da bi ta zavest v nas vseh postala še bolj živa in močna in bi nas spremljala v novo leto.

+ Alojzij Šuštar
nadškof in metropolit

BOŽIČ KOT BOŽJI ČAS NA ZEMLJI

Zgodilo se je naenkrat, kar je bilo dolgo pričakovano, kar so napovedovali preroki in posebna znamenja, o čemer so prepevali pastirji: **Rodil se je božji Sin**. Nastopil je božič kot božji čas na zemlji, kot čas, v katerem so se dogajale, se dogajajo in se bodo dogajale neverjetne reči.

Angelsko petje se sliši v višavi...

Še sama si nadenem nebogljeno jagnje na rame in sledim ovcam in njihovim pastirjem. Vsi sledimo repatici, zvezdi, ki sije pred nami na nebu in prihaja vedno bliže. Čutimo toploto božjega sijaja, pozabljamo na težko hojo sedanjosti. Neverjetno smo srečni.

Angelsko petje se sliši v višavi...

In tako gremo vsi mimo betlehemskih palač in nebotačnikov, preko asfaltnih cest proti preprostemu hlevčku, proti novorojeni božični skrivnosti. Upamo vanjo in jo kličemo k sebi, kajti pred božjim časom je vladal na zemlji nečloveški čas, pred Odrešenikovim rojstvom je bil svet temen, neodrešen; človek je taval skozi nebožji čas.

Angelsko petje se sliši v višavi...

Božje dete in njegova mati nas sprejmeta z neizrekljivim smehljajem. Pastirji in njihove ovce poklekajo drug za drugim na tla, še nebogljeno jagnje na mojih ramah blaženo meketa. Za božič smo spet vsi zbrani, božjemu varstvu predani — sredi krutosti tega sveta...

Kar se je zgodilo, se dogaja in se bo dogodilo, je božja volja bila.

Milena Merlak

SVETA NOČ JE LETOS TUKAJ

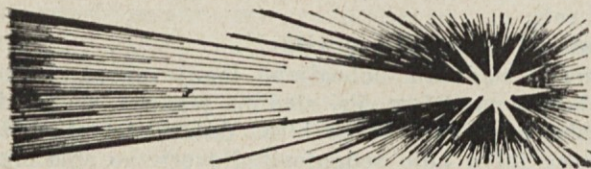
Mesec na reki Ara v Sveto noč brli.
Veter gladino ziblje, kakor da zvoní,
tiho, spreminjajoče, mirno, srebrno.

Človek na mostu gleda v reko, v plašč odet.
Komaj še teden dni in spet bo konec let.
Hlad ga udari, da se k bregu obrne.

Mesec na reki Ara greje Sveto noč.
Rožnih kamelij cvéti, kakor sneg pojoč,
z reko napótijo se, preden zamrzne.

Jaz pa ne grem nikamor. Sveta noč je Tu.
Tu, kjer jo gledam, razodeto v Jezuščku.
Angelov sneg pokrije zibelko črno.

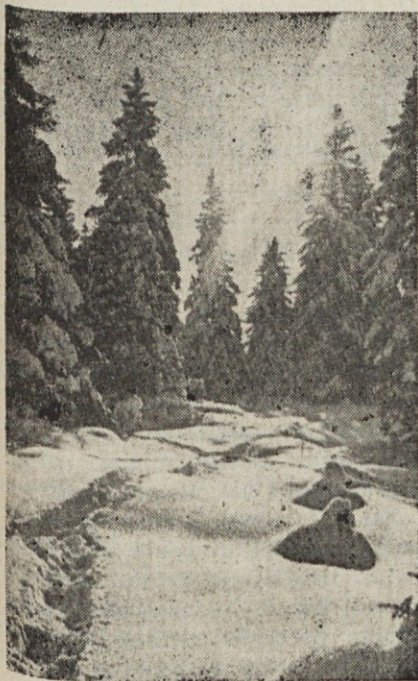
Vladimir Kos

Želel sem ti le srečo

Bil je eden tistih zimskih večerov, ki se ni nič dosti razlikoval od vse ostalih v tem žalostnem času: mrzlih, z ledeno južno sapo, sivim, zadimljenim nebom, ki je tiščalo težko na zemljo. Nikamor niso prodrle oči, povsod sivina, ki je temnila celo drobno plast umazanega snega, razvlečenega čez zemljo. Večer enak večeru. Že dolgo ni skozi to ozračje prodrli veseli sij kake zvezde, ki bi oznanjal vsaj še upanje z neba.

Ozek jarek, komaj za dobra dva

koraka dolg, je bil odločen Ivanu in Avstrijcu Rudiju za zaklonišče. Ob njem droben grmiček, kakor osamelo in mrtvo znamenje na pušti ravnini. Vsak na svojem vojaškem nahrbtniku sta čepela naslanjajoč se na zmrzlimo prstene stene in oklepajoč v premraženih rokah na strel pripravljeni puški. Tak je bil nalog na fronti: prvo je puška, ki se ne sme odložiti iz rok, šele potem pride vse ostalo.

V resnici jima ni bil dolg čas te tri dni, odkar so ju skupaj poslali v ta izvidniški jarek. Da je Ivan razumel in govoril dovolj dobro in potrebno nemščino, jima je pomagalo sporazumeti se med seboj.

Toliko vsega pomaga skrajšati čas: doživetja, ki jih je več kot dovolj, srečanja z vedno novimi ljudmi, njihove zgodbe, ki začnejo najprej na frontnih tleh, nato pa se raztegnejo tudi v zaledje, kjer je vselej nekje na soncu tudi dom z družino in otroki in sorodniki.

Ob vsem tem nekoliko pozabiš, da si na fronti, da stojiš proti sovražniku, ki se skriva kakor ti za krhko skorjo zemlje, da tudi on spremlja z nekim strahom žvižganje krogel nad sabo, se boji gibljivih žarometov, ki osvetljujejo ospredje ter razkrivajo neprevidne premike in prehode, še bolj pa te vznemirjajo sršeci šumj topovskih izstrelkov, ki izrujejo zemljo in ljudi, kjer se zarinejo.

V začetku te gane vsaka stvar: Povsod slutiš le smrt. Potem se ji privadiš in niti se ti ne zdi tako strašno, če pade desetina v bližini. Gledaš, kako omahnejo, krepki, trdni, ponosni. Kakor rože in trave pod koso kosca na travniku. Drugi bodo videli tebe, ko se ti bo zameglilo pred očmi in ti bo zmanjkalo trdnih tal pod nogami. Smrt ne gleda z ljubeznijo v očeh. Ko si na vrsti, ji ne moreš ubežati...

„Verjetno nocoj ne bo kakega večjega presenečenja,“ je izrazil Ivan svoje upanje. „Kakor bi tudi smrt želela prestatj noč v brezdelju. Bova vsaj malo praznovala tudi midva sveto noč.“

„Do zdaj je še kar mirno, toda ti veš, kako je to. Nenadoma se začne, ne veš ne za uro ne odkod,“ je razpredal Rudi v svoji mehki nemščini.

„Že, že! Toda nocoj jih tudi mi nimamo kake posebne želje vznemirjati. Če je še vsaj drobec človeka v nas, bi to morali razodeti nocoj!“ je dejal Ivan in se predajal daljnim slikam, kj so silile vanj. „Nocoj je božični večer!“

„Na fronti ni božiča, nihče ga ne spoštuje. Vsi smo podivjana družčina. Taki prazniki so nam le še spomin.“

„Škoda, da le spomin! Če bi nam bili kaj več, bi verjetno ne čepeli v tem blatnem zakopu in prežali na glave onih onstran gozdiča.“

„Lepe so tvoje besede, ki nama krajšajo čas!“ Rudi hladno pristavlja.

„Ne boš mi rekel, da ne bi bilo drugače, če bi vsi drugače mislili. Mi in oni. Komu pa je všeč, da se valja, še prav nocoj, v teh zmrzlih jarkih, k obi bil rad doma?“ je Ivan odločno poudaril svojo besedo. „Kako ne bi bilo drugače, če bi ti, jaz, naši in oni sklenili živeti v miru in odvrgli te mrzle flinte? Sem prepričan, da mnogi na tihem mislijo enako, le strah je v njih drugega pred drugim. Strah, ker manjka ljubezni, ki bi nas družila.“

Rudi je prikimal, besede v odgovor pa ni izrekel. Nj dovolj zapal temu človeku, ki se mu je pretakala drugačna kri po žilah.

Oba sta umolknila. Vdala sta se v mehke podobe, ki jih je nocojšnja noč neslišno čarala pred njune, čeprav zaprte oči.

Čez dolgo je Rudi pretrgal molk. Sklonil se je bliže k Ivanu in zašepetal: „Kaj ti je, da si tiho? Ta mir me žre!“

Ivan se je predramil, porinil puško od sebe in potrepljal Rudija po rami.

„Gledal sem jih, kako so šli z baklami na pot. K polnočnici... Kakor pastirji nekoč v Betlehem. Mnogih ni bilo v njihovih vrstah: po svetu so raztreseni, v tuje dežele vrženi, kakor midva. Ali ti svojih nocoj nič ne pogrešaš?“

Rudi je dvigil obraz, Ivan v temi ni videl njegovih oči, čutil je le tresljaje njegove rame in skoraj mu je bilo žal, da mu je nehote povzročil ganotje v srcu. „Kako moreš to misliti? Jaz tu

„Kaj novega?“ je hitro pobaral. „Nič!“ sta oba hkrati odgovorila.

„Čudno mirna noč. Nikjer ni čuti strela,“ je poasnjeval Rudi. Tudi oni hočejo praznovati. Vsaj tako kaže.“

„Kaj praznovati?“ se je prišlec zarežal. „To je sumljivo in nevarno. Potrebujemo poročilo o gibanju sovražnika. Eden od vaju mora takoj na ogled. Čim dalje prodre v njihove vrste, tem boljše. Toda skrajno previdno, da nas ne zaslutijo!“

Zresnila sta se ob tem nalogu. Vsaj nocoj bi lahko bili prizanesli s tem pohodom. Nocoj, ko se zdi, da je nekaj več miru.

Zrla sta drug drugemu v lice in čakala, kateri se bo prvi odločil. Vedela sta oba, da je to silno tvegana pot in da se jih večina z nje ne povrne. Molk čakanja je pretrgal podčastnik. Obrnil se je k Rudiju in odločil: „Pa pojdi ti!“

Rudi je pobledel v obraz, tla pod njim so se zamajala. Strah, ki ga prej ni poznal, je udaril na srce. Podoba družine se je dvignila predenj. Kako važna je bila ta minuta, ki je odločala o njegovem življenju. Šel bo in se vrnil. Šel bo in ga ne bo več nazaj... Tesnobni strah mu je pokrnil lica.

Ni še odprl ust, ko ga je prehitel Ivan.

„Če je vseeno, eden ali drugi, potem grem jaz. Če se mi kaj zgodi, bo bolečina manjša: nimam več očeta, mater je tudi pobrala žalost za njim, bratu in sestri bo

sam, doma pa me čakajo trije otroci in žena. In niti ne vedo, če še živim. Oprosti, Ivan, ne morem govoriti! To je prvi Božič, da smo ločeni...“

Tišina je umirala čez sivo ravnino, ki jo je tam spredaj sekal le majhen gozdlič nizkega golega drevja. Podnevi se je zadaj videlo čepeti nekaj nizkih hiš, v katerih je človek mogel slutiti vsaj nekdanje odmeve življenja. Z nočjo pa je tudi bližina nekdanje toplote v teh domovih umrla.

Kot jastreb je padel podčastnik med njiju. Dobro, da ni slišal razgovora.

sicer hudo ob kakem hudem sporočilu, toda ne moremo ga primerjati z žalostjo otrok brez očeta, z osirotelostjo žene brez moža.“

„Odločeno! Tu imaš čutarico s pijačo, ki ti bo dvigala pogum. Ne mudi se predolgo, tu te bom čakal!“ je dodal podčastnik.

Ivan je dvignil čutarico, potegnil dolg požirek iz nje, jo ponudil še Rudiju in nato podčastniku.

„Kar je ostalo, spravi! Ob povratku bomo srknili na čast nocojšnjemu večeru.“ je odločil Ivan in potisnil čutarico Rudiju v pest.

Pregledal je puško in jo stisnil pod levico. Desnico pa je ponudil v slovo Rudiju.

„Pa srečen Božič! Obema! Ob povratku bomo že čez polnoči.“

Skočil je iz jarka in se k zemlji prihuljen gnal protj gozdiču.

Najmanjšega šuma ni bilo zaznati nikjer. Bil je prepričan v svoj povratek.

Tiha noč — blažena noč! Na katerem koščku zemlje še velja to sporočilo angelov ljudem in kje je sveti mir, po katerem vse hrepeni in ga pričakuje? Kje so tisti srečni ljudje, med katere se še ni vsililo sovraštvo?

Za zaslonom debela je ždel in napenjal oči, da bi mogel ujeti kak premik ali občutiti šum. Ni mogla biti več daleč sovražna črta. Mogoče za dober tobakov dimček razdalje.

Doma je že vse končano, se je spomnil. Polnočnica je bila zgodaj, v jaslicah je Družinica sama, sveče dogorevajo, zadnji odmevi sve-

tonočne hvalnice še lebdijo pod oboki visoke cerkve. Vsi so že odškripali po srežu snega domov.

Nocoj bi bil rad med njimi. Med domačini, med fanti in dekleti, med sosedi, med farani. Kje je lepše kakor tam, kjer so si vsi blizu, vsi dobri drug z drugim, vsi z mirom božjim v srcu... Doma, kjer vse poje: polja in gorice in luči v oknih hiš in kukajoče zvezde z neba. Kjer vse poznaš, kjer te vse čaka in rado ima. Kjer dobrota in ljubezen vežeta hiše med seboj...

Kaj sanja Ivan ob ledenem drevesu! Zašklepeta z zobmi, ko se dotakne jeklene puškine cevi.

Nenadoma ga je obsula žareča luč oglednih žarometov, ki se je zažrla v slabotna debela mladega gozdiča. Otrpel je negiben. Misel, ki je potovala k domačim, se je pretrgala.

„Da me ne bi opazili! Da bi že premaknili to grozno žarečo luč, ki slepi!“

Po nerodnosti je zadel ob prislonjeno puško, da se je prevalila v srežast sneg.

Moj Bog, ta me je izdala. Zdaj bodo zažvižgale krogle... In težko je umreti tako mlad!

Ni mogel niti izšepetati prošnje za zadnjo minuto. Vse v njem je otrpnilo, tudi če bi hotel, ne bi mogel spraviti blaznega krika iz sebe.

Ognjena luč je ugasnila in se spet prižgala. Trikrat zaporedoma, nato je obsijala vrhove okleščene-ga drevja, se gibala na desno in

spet vračala proti levi. Vselej, ko je tema pokrila Ivana, je zdrknil niže, dokler ni kot kos hloda obležal.

Završali so topovski izstrelki nad njim in se nekje za njegovim hrbtom razpočili. Rahel drget zemlje je prišel do njega.

Ali je to začetek ali le naznanilo polnočne ure?

Če se je začelo, bom ostal tu... Ob deblu, sam s svetim večerom v srcu, brez zvezde, kj bi žarela v upanju na povratek.

Spomnil se je na Rudija: s sladko radostjo v srcu je bil hvaležen Bogu za svojo odločitev.

„Saj ni bila moja. Ti si mi jo vdihnil...“ je šepnil in rahlo zastrmel proti zadimljenemu nebu.

Zazdelo se mu je, da bi moglo biti že čez polnoč. Sama od sebe mu je zadonela spet božična pesem

v uho. Je bila zares ali le daijni odmev božjega diha, ki je objemal ves božji svet? Pa so ga dojeli le dobri in blagi?

S silo se je krotil, da ni zapel z njo te pesmi svete noči.

Vse se je spet umirilo. Mrtva tišina in mir sta pokrivala razrito zemljo in gozdlič, ki je krvavel iz neštevilnih ran. Mrzla noč je tiščala na zemljo in ni bilo zvezde na visokem nebu.

Plažeč se po trebuhu se je vračal. Počasi, tiho, stiskajoč puško k sebi, da ne bi priklical spet ognjenih iskalcev na obisk.

Ob grmičku, kjer sta bila z Rudijem zakopana, se je prevalil v svežo luknjo. Izstrelak jo je bil medtem izkopal. Nikjer pa ni bilo Rudija in tudi ne podčastnika. Rahlo ga je klical. Šepetaje. V gluhoti se je izgubljal njegov klic.

Zgrozil se je. Ni več vzdržal na tem kraju. Hitel je k sosednjemu zakopku, da ne bi bil v tej grozni samoti sam.

Kako dragoceno je človeško življenje, pa kako malo cene ima! Zdaj je šele dokončno spoznal, da je v velikem stvarstvu čisto majčken drobec, ki se more vsak hip sesuti v nič.

Ubogj Rudi! Ne zameri, da sem se sam odločil za pohod! Hotel sem le, da bi bil ti ostal otrokom in ženi!

Verjemi mi! Nocoj bi ti ne mogel lagati! Želel sem ti le srečo. Vsem le srečo!

Jože Krivec

Božično pismo

Moja ljuba mama!

Pred seboj imam tvoje zadnje ljube vrstice, kjer mi, morda pravič, malo pojamraš o tvojem zdravju. Nikoli nisi tožila! Vsa ta dolga in težka leta, odkar si ostala sama, si bila močna žena. Ne, saj si bila že prej, a takrat je ob tebi stal naš oče in je bilo laže. Sedaj se dostikrat sprašujem, odkod tvoja moč. Iz vere, ljubezni, dolžnosti, samozatajevanja? Morda vse to in še kaj več...

Oprosti mi, da ti šele sedaj odgovorjam. Toliko se je zgodilo vmes! Posebno Lojzkova bolezen. Saj sedaj, ko je že vse mimo, kar ne razumem, zakaj me je ravno tisto spravljalo v tak obup. Morda, ker je sin-edinec. Ti veš, kako sem hrepenela vsaj še po eni hčerki! Zdravnik je rekel, da bi lahko napisal knjigo, zakaj je ni. Pa jaz nočem knjige. Dolga leta sem shranjevala plenice, srajčke in majčke. Celo posteljico in voziček. To naj bi bilo za drugo ali drugega. Nazadnje sem, obupana, podarila nepoznanim. Ohranila sem samo majhen svežej. Čisto majhen, ovit s svilenim trakom. V njem so spravljene vse moje iluzije. Včasih ga razvežem, samo s pogledom pobožam tiste majhne copatke, kapico, pa spet spravim. In takrat je moja duša sozna, a oči so suhe, da se ne umaže...

Zakaj ti to pišem? Zato, ker bo božič? Zato, ker bom iz škatljice vzela Njega, ki je tudi takrat imel pleničko? Ker mu je Njegova mati tudi z ljubeznijo pripravila vse potrebno? Kaj je Marija potem naredila s tistim? Ohranila za spomin? Porazdelila?

Nekoč si mi rekla, kako imaš rada majhne otroke. Še potem, ko smo vsi, ves „regiment“ tvojih lastnih, dorasli, te tista ljubezen ni minila. Ne samo do nas, ampak tudi do tujih. S posebno nežnostjo si gledala dojenčke, se igrala z njimi! Tvoj mili pogled je bil takrat še bolj mil.

Se spominjaš, kdaj smo šle, ti, Darja, jaz in Jelka na sprehod? Jelka, najmlajša, je ležala v vozičku in midve z Darjo sva ga porivali po bregu. Nekako brez namer smo zavile mimo tiste lepe lipe, s klopco pod njo, v smeri proti Orehovcu. Ustavile smo se pri prazni hiši. Ni bila naprodaj, menda je niso niti oddajali. Nekoč je bila gostilna. Kukale smo skozi zaprta, zamrežena okna in začudene opazile, da je pohištvo v njej. Jelkin voziček smo postavile v senco, ob robu ceste. Ker je bila pot strma, smo pod kolo položile kamen.

Hodile smo od okna do okna. Naenkrat smo zaslišale otroški jok. „Le kako, da Cunkovi puste otroka tako jokati,“ si pripomnila, ko je otrok vedno bolj kričal.

Obšle smo hišo krog in krog in spet prišle na cesto. Jelke, Jelkinega vozička, pa ni bilo nikjer.

Vsa trda si hripavo vprašala: „In Jelka?“ Kot nore smo letale po cesti gor in dol, pa Jelke ni bilo. Nazadnje si pogledala v cestni jarek. Tam je stal voziček, na travi, na žimnici, pa je ležala punčka. Ja, na žimnici! — Viseča cesta je počasi spodmaknila kamen in ona, Jelka, je bila kričav Cunkov otrok. Pa takrat že ni več jokala ...

Vso si otipala, nič se ji ni zgodilo. Privlekle smo voziček iz jarka, spravile punčko vanj in se vrnile. Pred vrati si zaprosila: „Ne povejte atu...!“

Kako je bilo Mariji pri duši, kako je zgubila Jezusa? Bil je v templju. Ona je vedela, da je njen sin Sin božji, vendar je tudi bil njen otrok.

Nekoč sem te v pismu vprašala, če na nas še vedno gledaš kot na otroke. „To je pa res,“ si odvrnila. „Zame ste vedno moji otroci.“

—

Ni lahko vzgajati niti prenašati mladoletnike. Najstniki jim pravijo. Ne, ni lahko. So samovoljni, občutljivi, do drugih neobčutljivi. Na videz hladni, odrezavi pa spet burni. Rekla si: „Jaz vem, da me imate radi.“ Lahko bi dodala: „Kljub vsemu.“ In zares smo te imeli radi, kljub vsemu temu. Se kazali vzvišene nad čustvom matere. Vendar ne bi mogli brez tebe živeti!

Tvoja slika visi v moji sobi in tvoj pogled me spremlja. Kolikokrat se ustavim pred njo, se zagledam vate. Tako mirno se smehljaj! Tvoj pogled mi daje upanje in moč. Veš, Lojzek ima nekaj tvojega pogleda. Včasih, ne ved-

no. Takrat me prevzame nepopis-
sen občutek, v njem najdem spo-
min nate!

Je Marija iskala domačih potez
na svojem Sinu?

—

Tukaj ni mahu in ne pravih
smrek. Jaslice bodo skromne. Se-
dela bom ob njih in se te spomi-
njala. Kaj si se ti ob njih tudi
spominjala preživetih dni na svo-
jem domu, ob svoji mami? Žal
mi je, da je nisem poznala. Ba-
bica! Babica, ki živi v družini ali
pride na obisk. Babica, ki otro-
kom pripoveduje pravljice. Ti nisi
živela pri nas in nisi mogla na
obisk. Lojzku sem govorila o te-
bi, o njegovi babici. Pošiljala si
mu razglednice za god, za rojstni
dan! In Lojzek jih je bil vesel.
Še sedaj jih ceni. Spominja se te.
In pozdravlja te, veš! Tarna, da
ima veliko dela in malo časa. Ti
pa nisi nikoli tarnala.

Bila je vojna in pomanjkovalo
je hrane. Živilske karte niso za-
dostovale. Rekla si: „Grem ma-
lo po bližnjih kmetijah pogledat,
če bi se dalo kaj kupiti.“ Sedela
sem pri hladnem štedilniku, ko si
odšla. „Kot Cankarjeva mati,“ me
je spreletelo. Na večer si se vr-
nila, utrujena. Nekaj repe si že
staknila, komaj kdaj kje kilo
krompirja. Nas pa je bilo veliko,
bili smo mladi in ješči. Pa ven-
dar nisi tožila.

—

„Naša mama iz nič pričara pra-
znično gostijo,“ je pisala Jelka.
Vsaj dva meseca pred prazniki si
začela krčevito varčevati iz bor-

ne zaloge, kar si jo imela! Poča-
si si poprodala vse: blago, zlato.
Po judeževu so te ogoljufali pri
ceni: 300 lir so ti dali za dva de-
bela poročna prstana tvojih star-
šev. „Več mi niso dali“, si žalost-
na pojasnila. „Prodaja svojo mla-
dost,“ me je spreletelo. Drage spo-
mine na rajnke starše. Pa sem
molčala in z drugimi vred veselo
ugotovila, da mama iz nič pričar-
a božične potice pa velikonočno
gnjat in pirhe...

O, mama!

Če bi bila pri tebi, ti gotovo o
tem ne bi govorila. Slovenci smo
pač taki, sram nas je pokazati
svoja čustva, celo hvaležnost. V
razdalji pa me ni sram.

—

Vstala je. Z vrha omare je pre-
vidno dvignila veliko škatljo. V
njej so jaslice. Položila je božje
Dete na mizo. Staro je že, barva
oguljena. Bi kupila novega? Ne,
ne! Drago ji je. Za Lojzkov prvi
božič ga je kupila.

Potrkalo je na vrata. Gospa iz
sosednje sobe je počasi vstopila.

„Kaj se že za praznike priprav-
ljate?“ se je čudila.

„Ne, to si le ogledujem. Glavno
je pismo, božično pismo moji ma-
mi. Tako bi rada, da bi ga za
praznike dobila!“

„Vaši mami?“ je zategnila so-
seda. „Kaj mi niste rekli, da va-
še mame ni več, da je že davno
umrla!“

„Moje mame da ni več?“ se je
zmešala Ksenija. „Kako, je ni
več? Mama mora biti, mama ne
sme umreti!“ Solze so ji polzele

po licih in vsa nesrečna je sosedo pograbila za rame. „Mama mora živeti, razumete! In kako ji naj sicer voščim, pojasnim svoj molk, ji skažem ljubezen! Mama, moja mama!“ je zavpila.

Pritekla je bolniška sestra. Zbrala je popisane liste in jih položila v kuverto. „Nič se ne bojte, jaz sama ga bom oddala. Duh vaše mame, duša, živi. Prosi pri Bogu za vas in morda se tam tudi pripravljajo za božič. Kdo ve? Prav tako živi v vašem srcu!“

Odpeljala je sosedo iz sobe, ki

jo je presenečena gledala.

„Pa kaj še podpirate njene fantazije?“

„Ničesar ne podpiram. Sinu, njenemu ‚Lojzku‘, bom to poslala. To ga bo mogoče spomnilo, da ima še nekje mater. Misli, da s čekom, poslanim v Dom, vse uredi.“

—
Zvonček je vabil k večerji. Ksenija je spravila Dete v škatljo, jo zaprla in disciplinirano odšla v jedilnico.

Rezi Marinšek

BOŽIČNA NOČ

Božična noč, luč repatice
pokojno osvetljuje strehe.
Na mizo dajmo zdaj orehe,
rožiče, smokve in potice.

Prižgimo sveče, koprneče
naj roke sežejo otročje
in si natrgajo v naročje,
kar jim drevesce nudi sreče.

A srca dvignimo v poljane
cvetočih zvezd, ko zlate vrče,
naj v slasti in bolesti krče
pokoja božja kaplja kane.

In komur vrč je že v črepinjah
naj v školjko sklene gladni dlani
in z malimi naj v veri vdani
koraka v njihovih stopinjah.

Alojz Gradnik

V CERKVICI

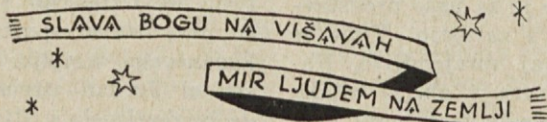
Nad hribi gor pogrmeva,
dežek zemljo poji.
Roža planinska vzdrhteva,
z neba mavrice lok visi.

Cerkev v ciprese se stiska,
tam Mati Boga živi.
Kdor v njej je, ponižno pritiska,
goreče, da votlo doni.

Ob težkih vratih poslušam
drobljenju šepeta.
Potem pa potrebnim dušam
kličem še jaz: Presveta!

Pesem v oboke se lepi,
odjek njen v klopeh lebdi.
Mi pa ne nehajmo peti:
Marija, pomagaj nam ti!

Jože Krivec

Sin človekov

(Nadaljevanje)

To je kar dovolj, da se nam po malem začenja vrteti. Pravzaprav smo že v čisti vrtoglaviči.

V tej dobi že poznajo centralno kurjavo, pa se ta Bog gre roditi v pastirski tamar, ki niti njegov ni. Njegovemu rojstvu se pokloni nekaj pastirjev, torej ljudi, ki po tamkajšnji mentaliteti dišijo po družbenih izvržkih. Smrt tako malo beži pred njim, da mora on kot dojenček bežati pred njo v emigracijo. Tam mora počakati na smrt provincialnega tirančka, če se hoče vrniti.

Se bo vsaj po vrnitvi razodel, kdo je, ob potresu vsega Avguštovega cesarstva, ki se razteza od Rokavskega preliva do Sudana, od Maroka do Evfrata? Ne. S slogom, ki nam postaja čedalje bolj nedoumljiv, se gre zabit v galilejsko gnezdo. Tam preživi v družinski pokorščini trideset povsem nevidnih let. In kaj dela tam? Če samó ošinemó njegovo početje, nas prevzame občutek, kot da hodimo z glavo navzdol: tesari!

Preživeti v brezimnosti, med obličji in žagami, trideset najboljših moških let, to je za našo predstavnost, prežeto z zavestjo „Time is Money,“ komaj sprejemljivo. Naša moderna vera v akcijo ostane ob tem izzivalnem tesarjenju uža-

ljena. Pa ne, da vsa ta štorija napoveduje kakšen nezaslišan škandal?

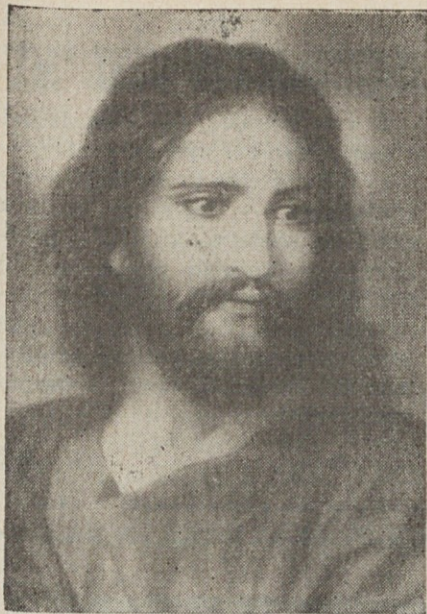
Mogoče pa bo ta človek posegel po drugačnem slogu, ko bo stopil v javnost. Bo vsaj takrat ukazal zgodovini, naj se razpre v špalir za njegov mimohod? Bo vsaj takrat zavel skozi stvarstvo veter Najvišjega in vzviharil veliki svetovni imperij, spravil pokonci njegova velemesta Rim, Atene, Aleksandrijo, Antiohijo?

Ne, tudi na njegovo javno avanturo bomo še naprej gledali z glavo navzdol.

To je triletna zgodba, kj kolikor toliko vznemiri samó odročno rimsko provinco, v Rim, prestolnico, pa sploh ne odjekne. Na zunaj se ta zgodba bistveno ne razlikuje od katerekolj avanture judovskih prerokov, ki so zmeraj na tem, da svojo etično nepopustljivost plačajo z glavo: zbiranje kroga učencev, nastopanje po shodnicah, romanje iz kraja v kraj, v območju nekaj stotin kilometrov znotraj judovskega teritorija.

O kakšnem zmagoslavnem pohodu ni govora. V Jezusa — tako se namreč novi prerok imenuje — ne veruje niti njegova žlahta, kaj šele njegovi sovaščani.

Čudeži, ki jih dela, nimajo na sebi nič špektakularnega. Lahko bi bil na primer prehitel za dva tisoč let Otta von Lilienthala in se, prvi letalec, spustil z vrha Salomonovega templja. Lahko bi bil speljal Jordan namakat puščavo, da bi zazelenela v slavi grenivk in

limon. Lahko bi bil, sin okupirane-
nega naroda, upepelil rimsko po-
sadko v Jeruzalemu.

Nič: ta človek naravnost izziva
našo domišljijo s tem, da dela čim
manj efektne čudeže, tako rekoč
same čudeže za domačo uporabo,
ki so vrhu vsega bolj bolj malo
spontani, v veliki večini primerov
izsiljeni od ljudi ali od situacij. V
velikanskj večini primerov gre za
ozdravljenja. Prav spektakularnih
čudežev je malo: spremenjenje vo-
de v vino, obuditev mrtvega, usta-
vitev viharja na jezeru. A tudi ti
špektakli so mu zapovrstjo vsilje-
ni: v Kani je treba rešiti svatbe-
no razpoloženje, v Betaniji je tre-
ba potolažiti srčno ljubljeno dru-
žino, na jezeru je treba iztrgati iz

panike učence, prepričane, da se
potapljajo.

Vendar čudež le ostaja čudež,
tudi če po svojem zunanjem učin-
ku ni tako senzacionalen. Dejan-
sko gre tudi ob nenadnih ozdrav-
ljenjih skozi ljudi dih groze. Če
pa jim, sestradanim, priredi brez-
plačno malico, jih zajame navdu-
šenje, da bi ga kar proglasili za
kralja. Če pa se na drugi strani
izgnani hudiči zapodijo v svinje,
ki potem zdirjajo potonit v jeze-
ro, je ob tej prašičji katastrofi
vsega navdušenja konec: ljudje ga
prosijo, naj kar odide od njih.
Skratka, vse kaže, da množica kljub
vsem njegovim čudežem ostaja
dovolj prisebna. Še več, videti je,
da s čudeži prepriča samó manj-
šino.

Špektakla, takšnega, ob katerem
bi svet zazijal in se oslepljen zgru-
dil ob njem — recimo takšnega, da
bi se danes tepla zanj Evrovizija
— enostavno noče biti. Še več: ko
njegovj nasprotniki terjajo od nje-
ga takšno ekshibicijo, jo ta prav
tako vsemogočni kakor diskretni
čudodelnik izzivalno odkloni.

Pa tudi sicer je njegov slog sko-
raj premišljeno nasprotje tega,
kar bi si na primer mogel danes
zamisliti za svojo uveljavitev me-
nažer z množico. Za učence si na-
mesto kvalificiranega propagand-
nega kadra, kakor se reče, izbere
ducat več ali manj nepismenih je-
zerskih ribičev. Namesto da bi v
svojih družabnih stikih iskal navz-
gor, v vplivna prijateljstva in v
oblastniške stike, seda k mizi z

dvomljivimi deklasiranci. Ko že mora priti kaj kratka ura zmago-slavja, séde za slavnosten vhod v Jeruzalem na povešen hrbet oslice: bolj kot triumf je to pravzaprav njegova karikatura.

Tako do intelektualne kakor do politične elite svoje dežele kaže neko dovolj vzvišeno odmaknjenost. Pred predstavnikom okupatorske države se znajde samó enkrat, uklenjen. Prav tako se le enkrat znajde pred domačim kvistlingom, prav tako v vezeh. Njegovo božanstvo — zakaj proglašá se za Boga — ne imponira preveč ne

prvemu ne drugemu. Prvi ga dá preskusno prebičati, drugi pa ga opravi v norčevsko oblačilo.

Z eno besedo: ta vznemirljivi oznanjevalec božjega kraljestva — tako namreč sam predstavlja svoje poslanstvo — izzivalno zavrača vsa tista sredstva, ki jih mi povezuje s pojmom strokovne in družbene kakovosti. Človek bi skoraj rekel, da si je za svoje geslo izbral nekvaliteto, kolikor kvaliteta meri v kakršnokoli družbeno uveljavitev.

(Bo še.)

BESEDA MLADIM

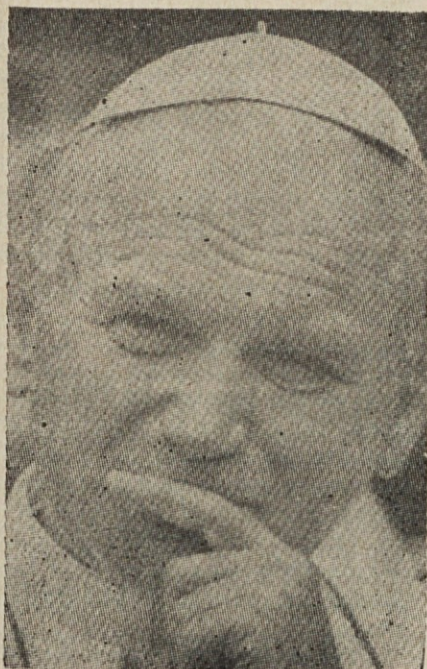
Mislím da je prav, da enkrat tudi odkrito in jasno pribijemo in pojasnimo našim otrokom in vnukom: Ne sodite nas nápak! Ne imenujte nas narodne fanatike, prenapeteže ali kaj še, če smo in vas še vedno navajamo k z zvestobi do vsega, kar je bilo in je sveto vašim staršem. Srčno želimo, da bi ostali dobri Slovenci, pa obenem in tudi zelo dobri argentinski Slovenci. Vzljubili ste Argentino kot svojo domovino. Prav in pošteno je to. Z vami smo jo vzljubili tudi mi. V njenih težavah in trpljenju smo z njo skupno z vami trpeli tudi mi, ob njenih uspehih se bomo z vami veselili tudi mi. A nikdar ne pozabite korenin, ki so vam dale življenjski sok. Vedite, da so vaši starši ljubili svojo domovino, tako ljubili, da so svoja življenja dajali za njeno lepšo bodočnost. Tako tudi vi ljubite svojo domovino, a zavedajte se, da imate dve domovini. Naša iskrena želja je, da bi bili obema odlični, koristni državljani, ki bodo klicarji novih časov tudi v Sloveniji. Vaša dolžnost je velika, vaša odgovornost pred zgodovino silna. Z dvignjenim čelom in ponosno zrite v bodočnost in nadaljujte poslanstvo, ki vam ga predajamo, da boste skupno z nami lahko z zadoščenjem in ponosom vedno rekli, da ste „domu gradili slavo in čast“.

Dr. Julij Savelli (ob 30-letnici Slovenske pristave)

Iz kronike Janeza Pavla II.

Janez Pavel II. v najstarejši
in najmanjši republiki sveta

San Marino, Rimini, 29. avgusta — Papež Pavel II. je na današnjo nedeljo opravil kar dva obiska: dopoldne se je mudil v San Marinu, popoldne pa v italijanskem „glavnem mestu“ Rimini, kjer se je ob sklepu tretjega „srečanja prijateljstva“ dolgo pogovarjal z mladimi z vseh koncev sveta. V San Marinu je bil prvi med papeži, Rimini pa so obiska-

li že številni njegovi predniki na Petrovem prestolu.

Obisk v San Marino je potekal kot pravo državniško srečanje: zadonele so topovske salve, himni obeh držav, papež je, kot je že običaj, poljubil tla, ko je stopil iz helikopterja. V mestni hiši je govoril o spoštovanju in pravičnosti, o nravnih in duhovnih krepostih.

Obiskal je baziliko sv. Marina, ustanovitelja in zaščitnika San Marina, v kateri hranijo njegove relikvije na glavnem oltarju. Nato je šel v cerkev sv. Petra, kjer sta v steno vklesani ležišči sv. Marina in njegovega sobrata Lia. Zatem je govoril redovnicam o redovnem poklicu.

Na mestnem stadionu je maševal s škofom škofije San Marino-Montefeltra msgr. Locatellijem. San Marino zaradi majhnega števila prebivalcev nima svoje škofije, čeprav že dlje časa prosi zanjo, tako da jo upravlja škof Locatelli iz Riminija. V govoru je papež omenil predvsem svobodo, ki je tako pri srcu prebivalcem te male republike. Tej svobodi se niso nikoli odrekli, nikoli niso hoteli zavreči narodne in verske istovetnosti v skladu s poreklom San Marina in likom svojega zaščitnika sv. Marina.

„Sinovi, zapuščam vas svobodne!“ — besede ustanovitelja San Marina, so na neki način začetek

državne ustave in samostojnosti. Na te besede je navezal svojo misel Janez Pavel II. in jih povezal s Kristusovimi besedami o svobodi: Resnica vas bo osvobodila. Bog je človeku dal možnost, da se sam odloča za dobro.

Papež je nato govoril o odgovornem odločanju, o vsem, kar ogroža krščansko svobodo; o pohlepu po oblasti; o družini, ki mora ostati odprta življenju, neločljiva, zvesta; o šoli, ki mora bodočemu državljanu odgovorno posredovati vzvišene resnice. Prebivalcem najmanjše republike je priporočil, naj ostanejo zvesti dediščini, vzgajajo otroke po krščanski moralni, naj molijo, ceni evharistijo...

Po pozdravih s predstavniki oblasti se je popoldne papež v Riminiju srečal v okviru mednarodnega srečanja mladih „Priateljstvo med narodi“ s 50.000 mladimi. Tema letošnjega srečanja je bila Človekovi izviri. Na njem je govorilo in nastopilo kar 120 uglednih osebnosti italijanskega in mednarodnega kulturnega in verskega življenja. Priredili so številne predstave, recitale, osemnajst razstav mednarodnega značaja okrogle mize... Srečanje je organiziralo gibanje Comunione e liberazione.

Janez Pavel II. je poudaril, da je to srečanje, trajalo je od 21. do 29. avgusta, znamenje življenjskosti italijanskih katoliških laikov. Človek se mora dvigniti nad stvari in jim gospodovati. Človek ne velja, kolikor ima, temveč, ko-

likor je človek. Precej prostora v svojem govoru je papež namenil skrbi za človekovo okolje.

Govoril je tudi o človekovih notranjih izviri v okviru teme srečanja, o njegovem notranjem bogastvu, saj je ustvarjen po božji podobi, o veličini človeka zaradi njegove inteligence, volje, kultiviranosti. Mladim je osvetljeval Kristusov lik, ki naj bo temelj za oblikovanje novega človeka. Nove generacije je pozval, naj svoj pogled usmerijo v Kristusa, da bodo ustvarili civilizacijo, ki bo temeljila na Resnici in Ljubezni.

Mladi so papeža nato dve uri spraševali o delu, kulturi, človeku. Srečanje se je končalo s pesmijo.

Petrov namestnik ni pozabil invalidov, bolnih in ostarelih. Z njimi se je sestel v stolnici. Zvečer pa je maševal na Boškovičevem trgu, na katerem se je zbralo kar pol milijona ljudi. Med pridigo je glavno misel posvetil počitnicam, času, ko naj se človek spravi s svojo notranjostjo ter se telesno in duhovno odpočije.

Papež v Padovi

V okviru proslav ob 750-letnici smrti sv. Antona je papež obiskal Padovo. Ta obisk je bil v načrtu že prej, a ga ni mogel uresničiti zaradi atentata. V jutranjih urah je prispel na beneško letališče Marco Polo, od tam pa je s helikopterjem odletel v bližnjo Padovo.

Prvi obisk je bil namenjen bol-

MOLITVENI NAMEN ZA DECEMBER

Splošni: Da bi si vsi ljudje prizadevali za mir in spoštovali svobodo.

Misijonski: Da bi azijske Cerkve obogatile vesoljno Cerkev s svojim kontemplativnim izročilom.

nikom in invalidom, ki so v oskrbi cerkvenih ustanov v mestecu Sameoli blizu Padove. Sv. Anton namreč ne vabi le nepreglednih množic romarjev v svoje svetišče, temveč se je okrog njegove cerkve v Padovi v stoletjih izoblikovala organizirana skrb za bolnike, reveže, sirote in vse, ki so pomoči najbolj potrebni. Papež je bolnikom in njihovim strežnikom govoril o skrbi Cerkve za tiste, ki so po mnenju tega sveta zadnji, ki jih je družba izrinila na rob.

Na Garibaldijevem trgu v Padovi so papeža sprejeli predstavniki mestnih in pokrajinskih oblasti. Papež se je vsem zahvalil za povabilo in prisrčen sprejem. V kratkih besedah je omenil veliko in slavno pretekost Padove, ki odmeva v sedanjosti in bo še v prihodnosti. Med prvimi evropskimi mesti je Padova odprla vrata kulturi. Med svoje zidove je sprejela cerkve, univerze, palače kulture, znanosti in umetnosti. Papež je

zaželel mestu primeren razvoj tudi v prihodnosti. Vzpon mesta naj temelji na krščanstvu kot nena-domestljivi dediščini, spoštovanju civilnih zakonov in ustanov in iskrenem sodelovanju v skupno korist.

V palači starodavne padovske univerze se je papež srečal s študenti in profesorji. V priložnostnem nagovoru jim je poklical v spomin slavne profesorje, ki so učili na tej univerzi. Med njimi so bili Nikolaj Kopernik, Picco della Mirandola, Galileo Galilei, Torcuato Tasso, Erazem Rotterdamski in mnogi drugi. Tudi med študenti je veliko slavnih imen in tudi svetnikov. Tu sta študirala sv. Albert Veliki in sv. Frančišek Saleški, mnogi papeži, kardinali in ljudje, ki so veliko pomenili za Evropo in svet.

Govoril je tudi o nalogah in značilnostih dobre univerze: širina znanstvenega pogleda, odprtost, iskanje resnice v njeni znanstveni, filozofski in teološki obliki. Profesorjem je priporočil, naj vedno iščejo resnico, da bi ob njej rastle sami in pomagali rasti tudi svojim študentom. Vzgoja je tipično človeška zadeva, ki si prizadeva za uresničitev zrele osebnosti. Pri vzgoji mladega človeka je treba skrbno negovati duhovno razsežnost njegove osebnosti. Dopovedati mu je treba, da je „biti“ več kot „imeti“. V krščanski pedagogiki je ideal Kristusov zgled, saj je on najpopolnejša uresničitev božje podobe.

Božjo podobo, ki jo nosi v sebi vsak človek, pa se trudi izbrisati porabniški in uživaški svet.

Najpomembnejša človekova vrednota je svoboda, ki jo današnja družba razume narobe, čeprav si jo je pripela za zastavo. Napaka je v tem, da narobe razume človeka kot vrhovno in nedotakljivo bitje, v resnici pa je človek v božjem načrtu bitje, ki je odvisno od Boga in mu je v vsakem pogledu potrebna pomoč bližnjih. Brez verskega pogleda na človeka mu ni mogoče vrniti prave svobode. Svobodo je treba osvoboditi vsakršne ideološke zlorabe, političnih manipulacij in vsakovrstnih pritiskov.

Televizija je pokazala med drugimi množico mladih, ki so sprejeli papeža na univerzi z malimi razpeli, da bi bili tako kar najbolj podobni poljski mladini, ki je na enak način pozdravila papeža.

V baziliki sv. Antona je bila nato maša. Za to priložnost so na glavnem oltarju slovesno izpostavili svetnikove relikvije. Papež je med mašo govoril o liku velikega svetnika, ki se je ves predal oznanjevanju in zakramentu sprave — spovedi. Nato se je papež spomnil še enega velikega moža, ki je povezan s Padovo: „V luči sv. Antona se moramo v tej baziliki spomniti še enega redovnika iz družine sv. Frančiška — blaženega Leopolda Mandića iz Hercegovine, ponižnega in tihega kapucina, ki je z zakramentom spra-

ve prinašal mir ljudem vseh starosti in položajev.“

Vsem redovnikom, članom Frančiškove družine, ki jih je bilo ob srečanju s papežem zelo veliko, je priporočil, naj radi spovedujejo, ker tudi današnji človek potrebuje miru, sprave, pokore in nauka. Proslava obletnice sv. Antona naj ne bi bila samo spominska slovesnost, temveč nam mora pomagati k duhovni rasti in napredku.

V baziliki sv. Antona so papeža med drugimi pričakali vrhovni predstojnik minoritov p. Vitale Bommarco, domači škof Franceschi, vrsta škofov iz okoliških škofij, prefekt kongregacije za škofove kardinal Baggio, državne oblasti pa je zastopal prosvetni minister.

V minoritskem samostanu ob baziliki je nato kosil s škofi in redovniki, nato pa se je v „Palachi razuma“ srečal s pokrajinskimi oblastmi. Govoril jim je o uporabi zdravega razuma v vsakdanjem življenju, tudi v družbenem in političnem delovanju. Ko gre za izgradnjo človeške družbe, ni mogoče zanemariti duhovne in nadnaravne razsežnosti. Dirka za gmotnimi dobrinami ne sme zamagliti Boga in smisla življenja. Govoril jim je še o sožitju med vero, kulturo in znanostjo, na koncu pa se je seveda ustavil še ob nasilju, ki v zadnjem času spet pretresa Italijo in še mnoge druge dežele.

POLNOČNICA

Vabj nas polnočni zvon;
o, je dragocen ta bron!
V božjem hramu čaka tron:
skromen je, lesen, a v njem
bo ležal Očeta Sin —
zemlje luč in žar višin.

Oj, hitimo v Betlehem...
Topli Jezuščka objem
bo za nas bogati dar —
luč bo za naš dom vsekdar.

Milka Hartman

.....

V stolnici se je srečal še z redovnicami, redovniki in bogoslovci, na stadionu Appiani pa ga je pričakalo več kot 30 tisoč mladih. V sproščenih besedah jih je papež povabil, naj se tudi v javnih in političnih izbirah odločajo kot kristjani. Poleg svobode je nujno treba upoštevati še resnico in spoštovanje do drugih. Sv. Frančiška je pokazal kot model razdajanja in iskrenosti do drugih. „Nujno je treba odpraviti in spremeniti lažno svobodo, ki se razodeva v mamilih in nasilju. Bolj kot kdajkoli so nam danes potrebni prostovoljci miru. Krščanstvo prinaša odrešenje človeka, vsa njegova pozornost je usmerjena na človeka.“

V večernih urah je papež še maševal za meščane Padove in okolice na velikanskem trgu pred cerkvijo sv. Justine, nato pa je z letalom spet odletel proti Rimu.

Padovo nekateri imenujejo beneški Milan, saj je izredno močno

industrijsko središče, pa tudi kultura in znanost sta dostojno zastopana. Tudi v cerkvenem pogledu je ena najvažnejših italijanskih škofij, saj ima 457 župnij, 907 škofijskih in nekaj nad 400 redovnih duhovnikov. Mnogi Padovo imenujejo varuhinjo vere in zdravih tradicij italijanskega naroda.

Papež v samostanu puščavnikov

Na prvo septembrsko nedeljo je Janez Pavel II. obiskal starodavni samostan sv. Križa v Fonte Avellanana, v katerem že 1000 let živijo menihi kamaldoenci, puščavniki, ki so izšli iz Benediktove redovne skupnosti. Ob tem samostanu 680 m nad morjem v provinci Marche se je zbralo nekaj tisoč ljudi, 10 menihov samostana, 65 drugih redovnikov, 32 redovnic in 150 skavtov, da bi prisluhnili papeževi besedi.

Janez Pavel II. je med mašo govoril o človekovi potrebi, da se v samotni in tišini odpre Bogu. Menihe sv. Križa je prosil, naj še naprej živijo ubožno, naj bodo odprti za Boga in življenje, ki bogati druge, naj ljubijo Cerkev, delajo za mir in pomagajo bratom v veri. Red teh menihov je dal Cerkvi in svetu 50 škofov, 4 papeže in 76 svetnikov.

Sprejem Jaserja Arafata

15. septembra je papež Janez II. sprejel šefa PLO (Palestinske osvobodilne organizacije). To se je zgodilo prvič. Vatikanski pro-

tokol je dosledno vztrajal na zasebnosti tega srečanja, zato ni bilo ceremoniala, ki je v navadi ob državnih obiskih. Ob Arafatu sta bila še dva člana izvršnega odbora PLO, ki pa se 20 minutnega pogovora s papežem nista udeležila. Papež in Arafat sta se pogovarjala v angleščini.

V vatikanskem poročilu je bilo rečeno, da je papež govoril Arafatu o svoji naklonjenosti do Palestine, njihovi pravici do domovine, pa tudi o pravici Izraela do varnosti. Te cilje je treba doseči s pogovori, ne pa s krvavimi spopadi in obračunavanji.

Izraelska vlada je strupeno protestirala zaradi papeževega sprejema Arafata. Žolčne proteste je menda sestavil sam predsednik Beguin. Cerkvi je očital, da ni imela besede, ko so morili Žide in je to sovraštvo trajalo že 6 stoletij. Tudi ob pokolih kristjanov v Libanonu naj bi molčala, sedaj pa da časti šefa največje teroristične organizacije na svetu.

Vatikanski krogi so na krivične obtožbe ostro reagirali. Pojasnili so, da ni v navadi odgovarjati na takšne proteste, ker pa je Izrael prekoračil vse meje dobrega okusa in krivično žalil, je odgovor potreben. Izraelce so spomnili, kaj vse je Cerkev v zgodovini naredila za reševanje Judov.

32. potovanje

26. septembra je papež Janez Pavel II. obiskal pokrajino, iz katere je izšel papež Pavel VI. To

je bilo njegovo 32. potovanje v Italiji. Obiskal je Brescia in sosednje mestece Concesio, kjer je bil rojen Pavel VI. Obisk je potekal po ustaljenem redu, ki je v navadi za obiske italijanskih mest. Na letališče v okolici Brescie je dopotoval z letalom. V Concesiu je najprej obiskal župnijsko cerkev in molil pri krstnem kamnu, kjer je bil krščen Pavel VI. Med verniki ga je pozdravilo tudi 50 sorodnikov rajnega Pavla VI. O njem je Janez Pavel II. spregovoril kot o „papežu vesoljne Cerkve in dialoga, misijonskega poslanstva, papežu koncila in papežu miru.“

Z avtom se je odpeljal v 8 km oddaljeno Brescia. Najprej se ustavil v bolnišnici in se dolgo pogovarjal z bolniki in zdravniškim osebjem. Na trgu Battisti se je sestajal s predsednikom italijanske vlade Spadolinijem in županom mesta. Na trgu pred stolnico se je srečal z mladino. Množici mladih je priporočil, naj ostanejo zvesti družinskim izročilom, med katerimi je tudi vera. Mladost, ki hoče biti krščanska, se zaveda, da Kristus ni muzejski razstaveni predmet, temveč živ človekov spremljevalec. S predstavniki laičkih organizacij se je srečal v pastoralnem središču Pavla VI.

Skupaj s škofi Lombardije je kósil na škofiji, nato pa sprejel predstavnike mestnih oblasti. Z redovniki in redovnicami se je srečal v stolnici. Pozno popoldne je maševal na Marsovem polju, obkrožen s 50 škofi in 600 duhov-

STARE JASLI

Stae jasli, polne slame,
ki za Boga ste postlane —
ste božična lučka zame;
vedno v srcu mi ostane.

Saj vse drugo v nič izgine...
Sladkarije so použite,
posušene sladke sline.
Jaslice naprej živite.

Ko božič bo šel v pozabo,
djala jaslice bom v skrinjo,
ne kot staroversko robo,
zame le zaklad — svetinjo.

Milka Hartman

.....
niki. Maše se je udeležilo nad 100 tisoč vernikov. Med mašo je razlagal nekatere misli iz okrožnic Pavla VI. V Rim se je vrnil zvečer z letalom. Tako je počastil spomin svojega prednika, potem ko je pred časom obiskal rojstna kraja Janeza XXIII. in Janeza Pavla I.

Atentator Agca je izvršil atentat na papeža po sovjetskem ukazu

London, 24. septembra. Informacije, ki jih je v teku 9 mesecev zbrala severnoameriška televizijska družba NBC, odločno kažejo na sovjetsko odgovornost pri poskusu umora Janeza Pavla II. 13. maja 1981.

Tako v Vatikanu kot v Washingtonu prevladuje mnenje, da je Moskva ukazala umor papeža, kar je razvidno iz raziskav NBC.

Preiskava je sledila korake Ali-

ja Agce od gverilskega vojaškega vežbališča na Srednjem vzhodu do Trga sv. Petra na dan atentata.

Za Kremelj je papež „šel predaleč“ v podpiranju svojih narodnih idealov in v katoliški zavzetosti — v deželi, kjer ni nobene svobode in niti ne upanja, da bi jo kmalu dosegla.

Spričo sovjetske politike v Vzhodni Evropi je pomenil papež hujšo nevarnost kot pa sam Lech Walesa, vodja sindikata Solidarnost, še posebej od trenutka, ko je bil poslan posebno opozorilo v Moskvo.

Ko so bile sovjetske sile zbrane ob poljskih mejah in pripravljene na vdor na Poljsko, je vatikanski odposlanec izročil pismo Moskvi z opozorilom, da je papež pripravljen odpovedati se sedežu sv. Petra v Rimu, da bi sredi svojega naroda prenašal vse tegebe sovjetske zasedbe.

Sovjetski pritisk na Poljsko se je ublažil, toda KGB, sovjetska tajna policija, je organizirala atentat, da bi umorila papeža. Treba je bilo zamisliti umor z modernimi postopki. Podatki NBC razčlenjajo dotedanje življenje Alija Agce in še posebej vso prizadevnost, ki naj bi zakrila njegove zveze z določenimi političnimi krogi.

Agca je bil rojen na kmetih v Turčiji in je bil že od šolskih let zelo vase zaprt. V prvih časih je bil pod vplivom neke neonacistične skupine, kmalu pa je spremenil svoje politično stališče in se

pridružil tajni marksistični organizaciji.

Leta 1976 se je Ali Agca vpisal na univerzo v Angori, kmalu pa se odloči za študij ekonomije v Carigradu. Kasneje je priznal, da je del tiste učne dobe prebil v vežbališču Organizacije za osvoboditev v Libanonu.

Čeprav Turčija ni bila ravno simbol moderne potrošniške družbe, je Agca razpolagal letno z okrog 10 tisoč dolarji in s časom, da se je pajdašil s člani turške mafije.

Leta 1979 so mu „meceni“ poslali prvi račun in Agca je umoril urednika lista Abdi Ipecki, ki je bil znan po svojih zmernih idejah in svojih simpatijah do Zahoda.

Po tajnih zvezah je Agca pobegnil iz zapora, kjer je čakal na sodno obravnavo. Kot ubežnik je napisal grozilno pismo, da bo ubil papeža ob njegovem obisku Turčije.

Do prihoda v Italijo leta 1981 je Agca prejel okrog 50 tisoč dolarjev. V Italiji se je vpisal na univerzo v Perugii, in bil enkrat samkrat pri predavanjih, preden je odšel v Rim.

V Rimu je kupil vozovnico za 2 tedna na otoku Mallorca. Po mnenju italijanske policije se je tam sestal z nekom, ki mu je izročil 3 milijone nemških mark, da bi umoril papeža, in zagotovilo, da bo dobil zatočišče v Bolgariji.

13. maja je Agca izpolnil naročilo in streljal na Janeza Pavla II.

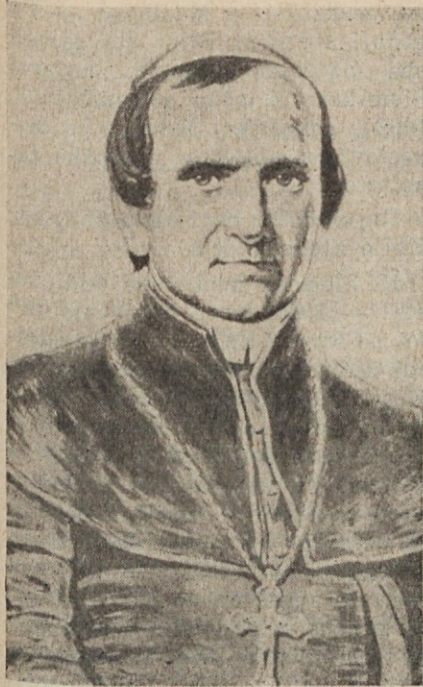
Ob 120 - letnici Slomškove smrti

Preučevanje zgodovine verskega življenja kakega naroda pove, da gre pri vsakem narodu za skrivnostno nadnaravno rast, ki izhaja iz tajnih počel božje previdnosti in sega prek velikih osebnosti v narodovo sedanjost. To velja tudi za slovenski narod, katerega versko življenje ima svoje korenine pri solunskih bratih, sv. Cirilu in Metodu in raste ob vrsti zaslužnih osebnosti v našo sedanjost. V tisočletni preteklosti pa izstopa iz te vrste za vero slovenskega človeka pomembna o-

sebnost — škof Anton Martin Slomšek.

Prav je, da si ob 120-letnici Slomškove smrti zopet priključimo v spomin njegovo življenje in delovanje, da bomo imeli še večje zaupanje v poveličanje „novega in zgovornega priprošnjika pri Bogu“, kakor je to povedal Slomškov sodelavec Fr. Kosar, ki ga je najbolje poznal in opisal (govor 26. 10. 1862).

I. Slomšek med nami živi! — Čeprav je poteklo 24. septembra letos 120 let od njegove smrti,

moremo reči, da Slomšek med nami živi. Ne samo zato, ker je njegova svetniška duša neumrljiva in je v „božji roki“, kakor pravi sv. pismo o pravičnih (Modr. 3, 1), marveč živi med našim ljudstvom po svojih delih, pastoralnih storitvah, po nauku, ki ga ljudstvo presaja iz roda v rod. Med nami živi po ekumenskem prizadevanju, po knjigah, pesmih, slovenski besedi, ... po vsem, kar je storil za slovenskega človeka. Naj bo navedeno samo najvažnejše!

Leta 1859 je prenesel škofijski sedež od št. Andraža na Koroškem v Maribor. S tem dejanjem

je v preroškem duhu slovenske zgodovine postavil mejnike naše severne meje tako trdno in globoko, da jih nista mogli izruvat niti obe svetovni vojni. Za to narodnostno delo mu ne bomo nikoli dovolj hvaležni, vedno mu bomo ostali dolžniki.

Pred 130 leti je bila na njegovo pobudo ustanovljena Mohorjeva družba. Z njo je dal slovenskemu človeku legitimacijo izobrazbe, spričevalo kulturne enakovrednosti drugim evropskim narodom, držeč se načela: „Sveta vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike.“

Z ustanovitvijo bratovščine sv. Cirila in Metoda (1851) je prestopil meje svoje škofije in posegel v zadeve vesoljne Cerkve. Kot pravak ekumenizma pri nas in sploh v srednji Evropi je s to molitveno družbo zajel tako rekoč vso Evropo, na vzhodu do Moskve, na zahodu do Pariza, na jugu pa je v Aleksandriji stopil celo na afriška tla. Zaradi tega so njegovo ime omenjali koncilski očetje 2. vatikanskega cerkvenega zborna, ko jim je pokojni škof Maksimilijan Držečnik razdelil v štirih jezikih Slomškov življenjepis in jim predstavil svojega svetniškega prednika kot ekumenskega delavca v duhu Kristusove molitve pri zadnji večerji: „Naj bodo vsi eno“ (Jan 17, 11. 21. 23).

Prav tako je posegel v zadeve vesoljne Cerkve, ko mu je kardinal Schwarzenberg zaupal apostolsko poslanstvo, da v imenu

papeža Pija IX. vizitira benediktinske samostane po srednji Evropi. Dvakrat je šel na apostolsko pot in po revolucionarnem letu 1848 prenavljal redovniško življenje po Evropi v duhu pravila sv. Benedikta: Moli in delaj!

Stalni pisni in osebni stiki s Friderikom Barago pričajo o njegovem misijonskem duhu. Ko se je Baraga drugič vrnil v domovino (1854), je obiskal Slomška pri št. Andražu na Koroškem. To je bilo srečanje dveh slovenskih škofov, misijonarja Severne Amerike in dušnega pastirja domovine, dveh naših duhovnih velikanov, in prepričani smo, dveh naših svetnikov.

Slomšek živi med nami po svojih pesmih, ki jih verno ljudstvo poje v cerkvah, doma ali v družbi. Ne moremo si misliti Slomška brez pesmi; v pridigah je rad ponavljal, da je naše zemeljsko življenje uvodna pesem v tisto „novo pesem“ (Raz 14, 13; 15, 3) večnega življenja, ki nas jo je učil sam Jezus Kristus z evangelijem in zanjo usposobil s svojim križem, smrtjo in vstajenjem. To je pesem vere, ki sta jo naše prednike naučila sveta brata Ciril in Metod, ponovno pa jo je intoniral Slomšek, ko je zapel: V nebesih sem doma.

Slomšek med nami živi po bogoslovju in dijaškem semenišču. Že leta 1850 je v Celju ustanovil dijaško semenišče, pozneje še v Ptuj; po prihodu v Maribor pa je kmalu ustanovil bogoslovje in teološko šolo, ki je bila pr-

va visoka šola v Mariboru. — Po zadnji svetovni vojni sta oživelii obe njegovi ustanovi, najprej Slomškovo dijaško semenišče (l. 1962), nekaj let pozneje pa bogoslovje z oddelkom Teološke fakultete.

Da, Slomšek med nami živi, ker živijo njegova dela.

II. Slomšek med nami tudi raste! — Kako more rasti celo 120 let po smrti? Tako, kakor je zapisal njegov prvi življenjepisec Fr. Kosar: „Slomšek še vedno raste in bo rasel, dokler ne zraste iz njega svetnik.“ Slomškova rast je v tem, da se njegova osebnost pred narodom in vesoljno Cerkvijo pojavlja v vedno trdnejšem in vztrajnejšem sluhu svetosti. Od njegove smrti pa do danes ni zamrla misel o njegovi svetosti. Res je bila včasih bolj v ospredju, včasih manj, a bila je vedno pričujoča. Že ob smrti je zavladalo splošno prepričanje med ljudmi, da „imamo svojega zgovornega priprošnjika pri Bogu“. Še posebej je stopala v ospredje njegova svetniška osebnost ob jubilejih. Ob 25-letnici smrti so postavili v mariborski stolnici Slomškov spomenik v splošnem prepričanju, ki ga je izrazil govornik Fr. Kosar: „Njegov grob bo častitljiv!“ Ob 50-letnici smrti se je začel uradni škofijski proces za beatifikacijo, ki je bil med 2. vaticanskim cerkvenim zborom predložen pristojni kongregaciji. Ta je 18. decembra 1981 izdala dokončni odlok, da je škofijski proces sprejet in potrjen, hkrati

pa da je prešel v apostolski po-
stoppek.

Da, Slomšek raste pred vesolj-
no Cerkvijo!

III. Bog ne potrebuje svetni-
kov, saj je sama svetost in blaže-
nost; njemu ni mogoče kaj doda-
ti ali odvzeti. On zadostuje sa-
memu sebi, saj je neskončen, ve-
čen, vsemogoč. — Tudi Slomšek
in Baraga ne potrebujeta povelj-
čanja pred vesoljno Cerkvijo, saj
so bili že naši predniki prepriča-
ni kot sedaj mi, da sta že povelj-
čana pri Bogu.

Edini, ki potrebujejo svetnika,
smo mi. Mi, duhovniki in verni-
ki, potrebujemo svetnika Slomška
in Barago, svoja priprošnjika, za-
vetnika iz naših vrst, da po nju-
ni priprošnji ohranimo luč vere,
kajti na stalnem prepihu smo in
v nevarnosti, da nam ta luč uga-
sne. Potrebuje ju naša mladina,
da bi po njenem zgledu ostala
dobra, poštena, velikodušna. Po-
trebujejo ju družine, da bi v nuj-
nem duhu ostale zveste svojemu
verskemu in moralnemu poslan-
stvu. Potrebujemo ju vsi verniki,
da nas s svojim naukom znova
naučita živeti iz prepričanja, da
je Bog naš Oče, Kristus naš O-
drešenik, Marija naša mati, da
smo vsi božji otroci, bratje in se-
stre med seboj, poklicani, da živi-

mo drug za drugega in z drugim.
Potrebujemo ju duhovniki, da bi
v njunem duhu znali in mogli u-
resničiti svoje duhovniško poslan-
stvo, ga živeti in z njim pričati
za Kristusa in njegov evangelij.
— Zato upravičeno želimo in mo-
limo: Poveljčaj božja služabnika
škofa Slomška in Barago pred ve-
soljno Cerkvijo!

IV. Slovesno obhajanje 120-let-
nice Slomškove smrti in noben
kult osebnosti ali naš umik v
preteklost, marveč slovesna za-
hvala Bogu, ki je slovenskemu na-
rodu obudil tako osebnost in jo
obdaril s takimi karizmami, da je
nam duhovnikom in vernikom ka-
žipot v prihodnost slovenske Cer-
kve.

Ob koncu želim poudariti: Na-
rod je kakor živo bitje, ki živi
stoletja in tisočletja; en rod no-
si dediščino vseh prejšnjih rodov.
Narod, ki poraja svetnike, je v
korenini zdrav; v njegovem svet-
niku so vidne vse narodove vrli-
ne in duhovna moč. Prav to je za
nas tisti duhovni imperativ, da
delamo z vsemi močmi za svojo
spopolnitev, da dediščino svojih
prednikov obogatimo s svojim de-
lom in življenjem ter jo izroči-
mo prihodnjim rodovom.

+ Franc Kramberger
mariborski škof

Nam, ki živimo zunaj matične domovine, ne preostaja nič dru-
gega kot ohranjati slovenstvo, kot smo ga doživeli, spoznali, vsrkali v
otročkih in mladostnih letih. Pogumno vztrajati na poti, ki smo se
zanjo odločili, in se učiti iz storjenih napak. Marsikdaj smo sebe
precenjevali, a druge podcenjevali. Pluralistično družbo, ki je naš
cilj, bodo lahko uresničili le notranje čvrsti in na vse strani pravični
ljudje.

Vinko Beličič

POSLANICA ARGENTINSKIH SLOVENCEV O ŠKOFU SLOMŠKU

Poslanica Slovencev, zbranih na obletnici Slomškovega doma v Ramos Mejía (21. IX. 82) mariborskemu škofu dr. Francu Krambergerju:

Ko se danes spominjate 120-letnice smrti škofa Antona Martina Slomška, prvega lavantinskega škofa s sedežem v Mariboru, slovenskega nabožnega pisatelja, vzgojitelja in rodoljuba, so ob Vas zbrani gotovo vsi Slovenci, tako v domovini kakor v Sloveniji v svetu. Tudi mi, v daljni Argentini, smo v velikem številu zbrani v buenosaireškem predmestju v Ramos Mejía, v Slomškovem domu, ki je viden spomenik temu Slovincu, vzgojitelju naše mladine, utemeljitelju našega šolstva, razširjevalcu slovenske knjige, branitelju materinega jezika in slovenskega naroda, ter predvsem velikemu duhovnu, vodečemu narod k Bogu. Njemu smo pozidali to slovensko trdnjavo, da moremo v Slomškovem imenu premagovati domotožje, uživati slovensko domačnost, okušati sladkosti občevalnosti slovenskega jezika in se zavedati božjega varstva. Vse to nam je dano v tem okviru, ki nam ga je za naše življenje očrtal škof Anton Martin Slomšek in ga nam jasno zapustil kot oporoko: „Živa vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do narodne zveličavne omike.“

Prečastiti gospod škof!

Po nujnosti narave in po hotelju svoje volje smo še živj udje

naše tukajšnje slovenske skupnosti, ki je del naše nedeljive narodne celote. Tega se zavedamo tudi mi na tej polobli sveta. Živeti hočemo vsevdilj iz žive vode teh vrelcev, ki nam jih nataka svetomodri škof s svojo slovensko zlatousto besedo.

Zato nas vidite danes ob Slomškovem grobu. Z Vašimi rokami sklepamo svoje roke, ko se zahvaljujete v imenu vsega naroda Bogu za dar njegovega življenja. Z Vami združujemo tudi svoje roke, s katerimi rotite Boga za nov dar — za potrditev njegovega svetništva. Gospod, povečaj ga s čudežem in vrni nam ga — na zemljo — v oltar! Postavi nam ga kot Svojo zvezo s slovenskim človekom! V času slovenskega razvrednotenja krčanskega sveta, odtujevanja od Boga, raznarodovanja in ogroženosti materinega jezika v domovini in v svetu, stori s Slomškom svoj čudež: ohrani nam vero v Boga, v svobodo naroda in ljubezen do čistega slovenskega jezika — jezika naših mater, ki je bila Slomšku prva beseda ob rojstvu in ki naj mu — po zaobljubi — tudi zdnja bo!

Ko se zdaj ob 120-letnici njegove smrti spominjamo te zaobljube v sluhu svetosti umrlega škofa, ponavljamo tudi mi to Slomškovo zaobljubo, ki je današnja zaobljuba vseh, ki hočejo — in mi hočemo! — živeti v — Slomškovem domu. In kako naj bi

Tujke

Tuje besede so začele že zgodaj vdirati v slovenski besedni zaklad. Ko so naši predniki sprejeli krščanstvo in se tako vključili v zahodno kulturo, je bil vpliv sosedov še večji. Pa tudi mi smo marsikaj posredovali bližnjim narodom (Madžari so na primer sprejeli dosti naših poljedelskih izrazov). Neslovenske besede so se tako vrastle v slovenščino, da so nam postale čisto domače. Podobno se je zgodilo s priseljenci, ki so se v stoletjih asimilirali. Kdo ve, da so besede barva, hiša, hleb, luknja, škoda, knez, vitez, cesar, bajta, klobuk, žep itd. tujega izvora? To niso prave tujke, to so **izposojenke** (sposojenke). Noben jezik, naj bo še tako razvit, se ne more popolnoma ubraniti vpliva drugega jezika.

Tujke (Jože Toporišič jih imenuje prevzete besede) so prišle k nam pozneje z razvojem umetno-

.....
tak dom bil brez Boga, brez svobode, brez materine besede in brez krščanske kulture? Zavedamo se teh poudarjenih Slomškovih nadvrednot in zato se argentinski Slovenci združujemo na ta dan spominjanja Slomškove smrti z Vašo molitvijo nad njegovim grobom: O Bog, potrdi nam Slomškovo svetništvo s posebnim sijajem svojih svetcev, da s tem posvetiš tudi njegovo!

sti, znanosti in tehnike. Po izvoru so grške, latinske, italijanske, francoske, slovanske, angleške itd. V večini primerov so potrebne. Imajo jih tudi drugi jeziki. V španščini se latinske besede občutijo kot domače, tudi grške ne zvenijo povsem tuje, zato ima človek vtis, da jih ni veliko.

Kot zanimivost bom navedel dva primera. Angleščina je prava mešanica germanskih in romanskih prvin, tako da je pravzaprav germanska le po strukturi jezika. Danes je svetovni jezik in ima izredno močan vpliv. Francozi so ponosen narod, njihova kultura in jezik (ki je bil edini diplomatski jezik do zadnje svetovne vojne) sta gospodovala v prejšnji dobi, danes pa se Francozi tudi s težavo otepajo angleških izrazov. Pred leti so skušali zaježiti to vdiranje celo z dekretom!

Če bi hoteli nadomestiti vse tujke, bi morali skovati veliko slovenskih besed ali pa rabiti dve, tri, večkrat celo na dolgo opisovati. Včasih iščemo domači izraz za španskega in potem odkrijemo, da ga nimamo, kot npr. animator, deratizacija, detergent, dezodorant, insekticid, dežuren (dežurna služba, — lekarna, dežurati), ekvilibrist, iluzionist, maskota itd.

Za nekatere tuje besede pa imamo domače: oaza = zelenica, mikroskop = drobnogled, kronometer = časomer, kontekst = sobesedilo, meteorologija = vremenslovje, seizmograf = potresomer, próstata = obsečnica, kurz

= tečaj, fond = sklad, original = izvirnik, duplikat = dvojniki, deficit = primanjkljaj, univerza = vseučilišče, astronomija = zvezdoslovje, zvezdoznanstvo, astronaut = vesoljec, planet = (zvezda) premičnica, meteorit = izpodnebnik itd. Marsikatera ni dosti znana, morda ne povsem ustrezna, a je vseeno prav, da jo rabimo.

V Sloveniji je zdaj prava poplava tujk, zato jih ima veliko tudi SSKJ. Za pravilno razumevanje prevzetih besed je zelo koristen obširni Slovar tujk Franceta Verbinca, ki prinaša tudi etimološke podatke.

Glede rabe tujk velja osnovno pravilo, da **jih rabimo le, kadar nimamo ustreznega domačega izraza**. To načelo poudarja dr. Anton Breznik v Slovenski slovnici za srednje šole (1954) pa tudi mlajši jezikoslovci, drugi kulturniki ter vsi, ki jim je pri srcu lepa slovenščina. Glede pisave pa najdemo podrobna navodila v SP. Mimogrede bom povedal, da prevzete pišemo po naše, če so v splošni rabi, sicer pa v izvirni obliki.

Ne morem končati tega članka, ne da bi omenil še druga dva problema, ki ju imamo Slovenci v izseljenstvu in zamejstvu ter v matični domovini: mešanje v domašo govorico španskih, nemških, italijanskih in madžarskih besed ter srbohrvaških. Izseljenci (in zamejci) imamo delno opravičilo, ker težko sledimo razvoju slovenskega besednega zaklada, mnogi

niti nimajo ustrezne izobrazbe. Da pa ima velik vpliv srbohrvaščina, ki v svetu prav nič več ne pomeni kot slovenščina in tudi ni nobene potrebe po njej, je sramotno za naš narod. Navadno zvrčamo krivdo na južnjake in komuniste, pozablamo pa na glavno korenino tega zla: na hlapčevsko kri, ki se nam je nabrala po propadu Karantanije in Panonije in se razodeva v šibki narodni zavesti, majhnem (ali nobenem) narodnem ponosu, občutku narodne manjvrednosti ter manjšinske miselnosti. Srbohrvaško govoreči ljudje so pravo nasprotje, saj se (jezikovno) večkrat vedejo kot Nemci ali Italijani v zasedeni Sloveniji (zelo zgovoren je primer Miodraga Bulatovića). Če je ta ogromna razlika kljub enakemu režimu in je obstajala že v prvi Jugoslaviji, moramo priznati, da je krivda predvsem v našem zadržanju. Prav nič ne bi bilo treba tarnati o zapostavljanju in ogroženosti, moralj bi odločno reagirati in v Sloveniji bi bilo takoj konec južnjaškega nasilja. Narod, ki ni dovolj odporen in borben, je res obsojen na počasno umiranje in morda tudi na smrt.

Simon Rajer

NEKI STARI MAMI ZA ROJSTNI DAN

Ljubljena naša!

Zapis v starih častitljivih bukvah priča, da boš v bližnjih dneh spet dopolnila novo obletnico življenja. Ker si z božjo pomočjo dosegla nje tako častljivo, zavidljivo višino, tudi mi nikakor ne smemo mimo, ne da bi se nanjo še prav posebej ozrli.

Zdiš se nam nepremakljivi, iz zemlje zrasli pomnik ob poti: cela desetletja stojiš, v obetajočih poletjih in v mrkih zimah, v podirajočih viharjih in v žarkem soncu, občudovan v srečnih in tencu v razburkanih dneh.

Strmimo v Tebe kakor v tisto božje znamenje, pred katerim se človek spoštljivo ustavi, ponižno odkrije in vdano pozdravlja božjo prisotnost, se ji iskreno zahvaljuje za vse dobre te in ji še toplo prišepne: „Pa tudi v bodoče na nas ne pozabi!“

Vsi se ob tej častitljivi obletnici ustavljamo ob Tebi, toplem družinskem zavetniku. Z resnično vdanostjo se Ti zahvaljujemo za vse drobne, pa vendar neizmerno velike darove, ki si nam jih v toliki meri v neprešteti letih razdajala; za dobršni del svojega življenja, ki si nam ga poklonila in je zgorevalo za nas. Vsi smo bili deležni Tvoje ljubezni, Tvojih dobrot: še Silva, ki se kot zadnja vrašča med korenine naše družine. Tudi najmanjša — Andrejka, ki Te nikoli ne bo poznavala osebno, pač pa le po naših be-

sedah.

Mi vsi dobro vemo, da ogenj dobrote ne more ugasniti v pozabi.

Hvaležni smo Ti za sveti križ, ki si nam ga vtisnila na čelo: z njim smo bili prištetih med božje ljudi. Za vsako, v globini srca porojeno besedo: ljubezen se je drži, ki po njej tiho kaplja v nas. Za vsak smehljaj, ki se Ti kakor rožni cvet odpre na ustih: toplota pomladnega sonca rosi iz njega.

Oprosti, da Ti Tvojih darov nismo nikdar poplačali, nikoli povrnili. Niti malo za vse, kar si nam velikega in majcenega razdajala. Vemo, da ničesar ne pričakuješ od nas. Toda to bi bilo pravično!

Zato: naša hvaležnost in vdanost, naša topla ljubezen, ki naj Te osrečuje!

Zato: dovoli, Gospod, da bi to znamenje še dolgo stalo! Da bi bilo trdno in bi rosilo svetlo luč na vse tiste, katerim je bilo postavljeno! Iz te luči naj sije nenehna ljubezen materinega toplega srca...

Draga mama in stara mama: topel objem in iskren poljub od vsakega izmed nas! Naša ljubezen in vdanost naj žlahtnita jutra Tvojih dni!

Z višine svojih petinosemdesetih let glej s polnim ponosom na zrele sadove življenja!

Čestitamo!

Jože Krivec

v družini

DRUŽINA NASTAJA

Najin otrok

Rojstvo prvega otroka je mejnik za mladi zakon. Marsikaj bo v zakonu poslej teklo drugače kot doslej. Zato je za zorenje zakona in za njegovo utrjevanje čisto prav, da novo bitje potuje na svet devet mesecev. V tem času imata bodoča starša dovolj priložnosti, da v relativnem miru premagata začetne zakonske težave in jih skupno obvladata.

Nosečnost, rojstvo in prva nega otroka marsikatero mlado ženo duševno in tudi telesno izčrpajo. Zato je prav, da ji mož po vseh svojih močeh pomaga. V mladem možu se naj v tem času razvije „materinstvo“, ki v takih ali drugačnih oblikah tiho počiva v vsakem možu. Naj ga poslej izžareva do žene in otroka. Mlada mamica ravna prav, če v tej „materinski skrbi“ bodri moža s svojo nežnostjo in pohvalo, pa naj bo še tako neroden, neokreten ali

boječ. Tam, kjer odganjajo moža, češ da se na nego otroka in žene nič ne spozna, delajo hudo napako. Tečaji o negi dojenčkov za očete so psihološko tehtno pogojeni in prinesejo mnogo koristi.

V zdravem in trdno zasidranem zakonu pomeni otrok mogočno vez in neizčrpen vir skupnih nalog. Prebuditev materinstva v ženi in očetovstva v možu pomeni zakoncema novo vrednoto, mikavnost in lepoto, ki utrjuje zakon in daje njunemu skupnemu življenju nove, doslej nepoznane razsežnosti. Spoznala bosta namreč, da je njun otrok samo nadaljevanje njunega življenja, saj je nastal iz združitve živega ženinega jajčeca in živega moževega semena. Občutila bosta, kako sta v svojem otroku zvezana z vsemi rodovi, ki so bili pred njima, in kako se povezujeta z rodovi, ki bodo prišli za njima.

Človeško življenje je čudež

S slehernim človeškim življenjem se začne nov svet, čudovitejši kot vse stvarno veselje, svet misli, svobode, hrepenenja, ljubezni, sreče... in večnosti. Ta svet postane možen, ko se mož in žena združita v ljubečem in osrečujočem stvariteljskem dejanju.

Ko zakonca posredujeta novo življenje, ustvarjata vir sreče za nove ljudi. Nihče ne more biti srečen, če ne živi. Čeprav je nesmiselno, pomislimo naslednje. Ako bi nas kdo, ki more dati življenje, vprašal takrat, ko nas še sploh ni bilo, ali hočemo zaživeti, za kaj bi se odločili? Ali za življenje ali za večno ničnost? Gotovo bi se odločili za življenje. Življenje je pogoj za vse drugo.

Življenje je pogoj za srečo.

Moderni madžarski pesnik August Pavel, po rodu Slovenec iz Prekmurja, je obiskal l. 1931 svojo mater v Šoštanj. V pesmi „Moja mati — sveta služabnica“ se ji je takole zahvalil za življenje:

„Zahvaljujem se ti,
da si v neki rosi in pojoči
davnih spomladanskih uri
pod svojim srcem me spočela
ter na svet rodila v sladki boli,
da nekje v krajini dobre nade
si kot čudežno drevo vsadila
na obalo široko me življenja.“

Starši posredujejo človeku navadno tudi krst. S tem se v človeku začne tudi svet, ki je čudovitejši kot vse zemeljsko, odpre se mu veselje božje dobrote in milosti, božjega otroštva in posebne božje ljubezni, Kristusovo kraljestvo in Njegova sreča. „Glejte, božje kraljestvo je v vas,“ je govoril Kristus (Lk 17, 21).

„Gospod župnik, še en človek bo v nebesih več,“ je vzkliknil neki župljan. Župnik ga je vprašujoče pogledal. „Rodil se mi je sin,“ je odgovoril župljan. „Prisel sem ga prijaviti za krst.“

Tudi božje kraljestvo je odvisno od staršev, tudi Cerkev in delovanje Kristusovega odrešenja, tudi nebesa, tudi večna sreča. Spočenje, posvečevanje in vzgoja novih človeških življenj je poklic vseh poklicev. In to je **poklic staršev, poklic, ki omogoča tudi čudežno srečo večnega življenja.**

Starši sodelujemo s Stvarnikom

Bog je ustvaril svet. On je vodil razvoj sveta tako, da so nastali ljudje, možje in žene, starši. On jim je dal zmožnost, da morejo izročiti dalje življenje, ki so ga sami prejeli. To življenje se preliva iz roda v rod. Zakonci so kot v nekakšni božji olimpijski štafeti: plamenico življenja, ki jo je Bog izročil prvim zakoncem, podajajo iz roda v rod.

Pavel VI. pravi v okrožnici „Človeško življenje“, da so zakonci „svobodni in odgovorni Stvarnikovi sodelavci“ (tč. 1).

Svobodni sodelavci so zato, ker gre za sodelovanje iz ljubezni: iz ljubezni do Boga, ki je življenje dajajoča ljubezen; iz ljubezni do bližnjega, to je do novega človeka, ki mu je življenje največji naravni dar; končno pa iz ljubezni zakoncev do samih sebe, saj se po njihovih potomcih nadaljuje njihovo življenje, rod, misel, vera, ljubezen itd. Resnično ljubiti je mogoče samo v svobodi. Zakonci so dalje svobodni Stvarnikovi sodelavci, ker Bog njim prepušča, da glede na razmere, v katerih živijo, odločijo, ali naj imajo otroke ali ne, koliko naj jih imajo in kdaj naj jih imajo. Bog brez staršev ne ustvarja novih človeških življenj. Usoda teh življenj je odvisna od staršev, od njihove svobodne odločitve.

Kdor je svoboden, je za svoja dejanja odgovoren. Komu so zakonci odgovorni? Najprej **Bogu**. Če nam kdo izroči na primer de-

nar in določi namen, za katerega naj ga uporabimo, smo darovalcu odgovorni. Bog je dal zakoncem roditeljske sposobnosti in določil, da se te sposobnosti uporabljajo za porajanje novih življenj. Zakonci so odgovorni glede teh sposobnosti njemu.

Bog je po svoji naravi ljubezen. Ljubezen pa se hoče dajati. Bog zato hoče dajati svoje življenje vedno novim ljudem. Toda — v tem je odvisen od zakoncev! Tako je ustvaril svet, da je ves obstanek in razvoj človeštva položil v roke zakoncev. Brez njih svobodnega pristanka ne more ustvariti novega človeka. Zato Bog z vso pravico pričakuje, da bodo starši vedeli za to svojo odgovornost in da bodo sodelovali pri njegovem načrtu.

Novi ljudje so tudi novi razodavalci božje popolnosti, novi božji čistilci, lahko postanejo pri krstu novi božji otroci, Kristusovi bratje in dobitniki njegovega odrešenja. Področje novih človeških življenj je torej veliko „interesno“ področje Boga!

Zakonca sta odgovorna božja sodelavca pri posredovanju življenja tudi **drug drugemu**. Oba sta namreč za to posredovanje nujno potrebna, oba imata enako pravico do sreče starševstva, oba imata dolžnost starševstva.

Odgovorna sta zakonca tudi vsak **sebi**. Svoje sposobnosti moramo uporabiti v skladu s svojim življenjskim poklicem in ciljem, sicer ne bi mogli doseči osebnosti in harmonije, kar

je nujen pogoj za osebno srečo. Pravilna uporaba spolne sposobnosti in potomstvo človeka v marsičem spopolnjuje in harmonizira, torej osrečuje. Psihologija, življenjska skušnja in tudi sv. pismo nam o tem pričajo. Kolika sreča so otroci za starše, vedno morda najbolj tisti zakonci, ki bi jih radi imeli, pa ne morejo.

Končno sta zakonca pri posredovanju novih življenj odgovorna tudi nasproti človeški družbi, družini, narodu, državi, Cerkvi, vsemu človeštvu. Brez novih ljudi bi

vse te družbe propadle, brez zadostnih novih ljudi bi vse te družbe hirale in ne bi mogle prav izvrševati svojega poslanstva.

In ali nimata zakonca neko odgovornost celo nasproti svojemu še nepočetemu otroku, za katerega so dani vsi pogoji, da bi živel? Življenje je največji naravni dar, osnova za vse lepo, srečno in večno. Ali ni tudi velika odgovornost: nekoga prikrajšati za življenje!

(Krščanski zakon)

(Bo še)

Za mladino

PREDEN BO PREPOZNO (XI)

Mladim v premislek – Prijateljstvo

Nekaj let nazaj je bila v veliki modi knjiga, ki jo je napisal Severnoamerikanec Dale Carnegie. Naslov: Kako si pridobim prijateljev. Knjiga je najbolj značilen primer trgovskega pridobivanja prijateljev, hkrati pa po svo-

je najboljši priročnik za hlinjenje, laskanje in ugajanje. Če bi namesto besede „prijatelj“ rabil besedo „bližnji“, bi bilo veliko bolje.

Prijateljstvo se ne rodi z narejenimi frazami, izbranimi poklo-

ni in medeno dišečimi besedami. Prijateljstvo je pojem, ki sega preko verskih in ideoloških, pa tudi lahko narodnostnih mej; je eden največjih darov, ki jih je Stvarnik poklonil človeštvu. Prijateljstvo ne obstaja v medsebojni ekonomski ali sploh kakršni koli materialni pomoči; tudi v teh primerih se pravi prijatelji zna-jo izkazati. Prijateljstvo se pravi biti več bližnjemu, kakor so mu lahko njegovi bratje in sestre; je zavest, da imamo kjerkoli na svetu nekoga, ki bo v danem trenutku skorajda isto čutil in storil, kakor bi mi, in seveda tudi obratno. Se pravi, če neki moj prijatelj, najsi bo v Kanadi ali ZDA, Evropi ali Avstraliji nekaj pozitivnega stori, napiše, spregovori, ga bom podprl, vedoč, da je tako ravnal, ker se mu je zdelo najbolj prav in primerno. Lahko imam pri tem ene ali druge pomisleke, ki pa bistveno niso važni in jih je moč z medsebojno pošto urediti.

Prijateljstvo tudi še ni v skupnem zahajanju v različne lokale, na športne prireditve in plese. V osnovi je najprej družba. Šele potem, ko začnemo spoznavati, da

se naše gledanje na svet okrog nas ujema s pogledi tega ali onega družabnika, šele tedaj poženejo prve koreninice možnega bodočega prijateljstva. Isto velja ob obisku šole in tečajev. Ni nujno, da bi bili vsi sošolci enega letnika med seboj prijatelji, čeprav bi to bil najbolj idealen primer. A v šoli bi jim bilo dano postaviti na osnovi resničnega tovarišstva zamatke prijateljstva, ki naj bi jih potem povezovalo vse življenje.

Prijatelji so redki, če so si res prijatelji. Zato jih je treba toliko bolj spoštovati. Ni dostojno prijatelja zapustiti zaradi drobnarij ali muh enodnevnic, poceni govorjenja in zahrbtnega rovarjenja drugih.

Nekoč mi je Karel Mauser dejal, kako drugačen bi bil svet, ako bi na sveži grob vedno lahko položili venec z napisom „Dobremu prijatelju v slovo“.

Zato, kdor je srečen, da ima prijatelje, naj jim bo prijatelj do svojega lastnega groba. Pa tudi v onstranstvu, ko bo gledal Boga iz obličja v obličje. Takih prijateljev si najbolj želimo.

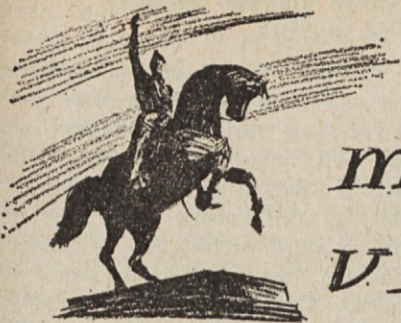
Pavle Rant

.....

Dijakom posebno priporočam, naj skrbno izrabijo čas, namenjen duhovnemu izoblikovanju in duhovni zoritvi, da jih odgovornosti v Cerkvi in družbi — ko bo čas za to — ne najdejo nepripravljene.

Katoliški mladini naj ponovim, da vas ima sveti oče prav posebno rad in vam zaupa, ko vas ima rad in stavi v vas zaupanje sveta Cerkev, ki se zaveda, kakšnih idealov in žrtev je mladina zmožna.

Janez Pavel II. dijakom slovenske gimnazije iz Celovca (15. 7. 82)

med nami v Argentini

Romanje v Lourdes

V nedeljo 22. avgusta je bilo vsakoletno romanje v Lourdes. Ob 15.30 smo pred lurško votlino po pozdravni pesmi zmolili dve desetki rožnega venca in odpeli litanije Matere božje, potem pa smo se med molitvijo rožnega venca uvrstili v procesijo v gornjo cerkev: za križem nožje in fantje, narodne noše, fantje s kipom lurške Marije, ministranti, duhovniki, redovnice, dekleta in žene. Otroci so šli s starši. Romarsko somaševanje je vodil zlatomašnik Boris Koman, msgr. Orehar je v pridigi govoril o zlatomašniku, o prihodu nadškofa šuštarja in o vlogi duhovnika v slovenskem narodu. Napovedovalec je bil salezijanski bogoslovec Jože Repovž, berili sta brala bogoslovca France Cukjati in Toni Bidovec, ljudsko petje je vodila skupina mož in fantov, pri harmoniju je bil organist štefan Drenšek. Udeležba rojakov je bila zelo številna.

Sanjuščani v Bariločah

V juliju praznujejo v Bariločah „praznik snega“ tudi s festivalom

narodnostnih skupin. Ob nemški, danski, italijanski, španski in hrvaški skupini se je odlikovala posebno slovenska folklorna skupina iz Našega doma v San Justu. Sceno je izdelal Tone Oblak, plesna skupina pa je koreografsko ponazorila kosce, žanjice, pastirje, vaške fante in dekleta. Slovenci so postavili tudi slovenski štant.

Sestanki ZSMŽ

Zveza slovenskih mater n žena, ki jo vodi ga. Pavlina Dobovšek, je na prve srede v mesecu priredila naslednja predavanja v Slovenski hiši: aprila: msgr. Anton Orehar, Sredi življenja; maja: Ladislav Lenček, Žena v misijonstvu; junija: Rezi Marinšek, Slava slovenskim domobrancem!; julija: dr. Tine Debeljak, Narodni in državni simboli slovenskega naroda; avgusta: dr. Vinko Brumen, O pravičnem staranju; v soboto 4. septembra je ZSMŽ slavila svojo 15-letnico: ob 19.15 je bila sv. maša za vse rajne žene in matere. Asistent Zveze dr. Jure Rode je v mašnem govoru poudarjal važnost družine kot doma-

če Cerkve. Kulturni program v dvorani je zajel pozdrav kulturne referentke Irene Fajdiga, govor dr. Rodeta o kulturni identiteti izseljencev, recitacijo Balantičeve pesmi Materi in Cankarjeve črtice Skodelica kave (Marjeta Dobovšek) in pevski nastop mezzosopranistke Bernarde Fink (6 slovenskih pesmi). Za sklep je bila skupna večerja. Na oktobrskem sestanku je govorila Lojzka Dimnik o praktičnih nasvetih v gospodinjstvu.

Cankarjeva Lepa Vida

Slovensko gledališče Buenos Aires in Slovenska kulturna akcija sta v petek 6. avgusta in v soboto 7. avgusta (ta dan dvakrat, popoldne in zvečer) uprizorila na odru Slovenske hiše poetično dramo Ivana Cankarja „Lepa Vida“. V priredbi in režiji Maksa Borštnika so to dramo hrepenenja izjemno dognano predvajali naslednji igralci: Lepo Vido — Mari Makovec, njeno mater — Milka Pezdirc, Poljanca, bolnega študenta — Pavel Fajdiga, Mrvo, zapitega pisarja — Frido Beznik, Dioniza, petnajstletnega študenta — Marjan Loboda ml., Damjana, starega delavca — Borštnik, Dolinarja, mladega posestnika — Maks Nose, Mileno — Monika Mavrič, zdravnika — Lojze Rezelj, dva študenta — Franci Papež in Gabrijel Rant, svate — Andrej Peršuh, Marjan Žerovnik, Irena, Lojze in Andrej Rezelj. Glas na traku je bil Gregorja Batagelja, scenski prostor je zamislil Marjan Žerovnik, osvetljavo pa je imel na skrbi Milan Magister ml.

Pevsko glasbeni festival SFZ in SDO

V soboto 21. avgusta je bil v veliki dvorani Slovenske hiše XIII. pevsko-glasbeni festival mladinskih organizacij. Nastopili so kitaristka Sandra Klemenčič, Anica Arnšek (piščal) in Ciril Loboda (električne orgle), pianist Andrej Jan, Ansambel Magnum, sestre Mirjam, Marta in Helena Klemenc na piščali, ksilofon in cimbale, pianistka Marta Rezelj, dekliški zbor Zarja iz Slovenske vasi (Zdenka Jan), vokalni kvartet Markovč, mladinski oktet iz San Martina (Rok Fink) in mladinski zbor iz San Justa (Andrej Selan). Oder je opremil Ivan Jerman, uvodne besede je spregovorila predsednica SDO Vera Breznikar, program pa sta povezovala z verzi zdolmskih pesnikov Metka Slabe in Tone Podržaj. Izvedba programa je bila na zadovoljivi ravni, program pa naj bi bil čisto slovenski, umestno bi bilo kvečjemu nekaj točk iz argentinskega ali latinskoameriškega glasbenega repertoarja, le pri klavirju in kitari je kajpak razumljiv poseg po delih svetovnih skladateljev.

30-letnica Slovenske pristave

V soboto 17. julija je Društvo Slovenska pristava ob svoji 30-letnici povabilo predstavnike naših društev in ustanov, Domov in mladinskih organizacij s predsednikom NO za Slovenijo Milošem Staretom in delegatom msgr. Antonom Oreharjem na čelu. Navzoče je najprej pozdravil predsednik Pristave Bojan Križ, kulturni program pa je obsegal reci-

tacijo župančičevih pesnitev Z vlakom in Duma, ki ju je povezal Miha Gaser, izvajal pa zbor recitatorjev s solisti (Pavči Eiletz, Mimi Kočar, Frenk Klemenčič in Jože Oblak). Pevska skupina je pod vodstvom Anke Gaser zapela domoljubne pesmi. Ob koncu je bila za goste zakuska.

V nedeljo so rojaki iz Castelarja proslavili 15. pristavski dan. Evharistično daritev so somaševali msgr. Orehar in Franc Bergant ter Matija Lamovšek. Med mašo je pel pristavski zbor (dr. Julij Savelli). Po skupnem kosilu je bil popoldanski program z govorom dr. Julija Savellija in šaljivim prizorom iz življenja Pristave, ki ga je napisal in režiral Miha Gaser.

Slovenska vas

V nedeljo 1. avgusta je društvo Slovenska vas praznovalo svojo 30-letnico. Za začetek proslave je bila sv. maša, ki jo je daroval delegat msgr. Orehar. Popoldanski program je obsegal pozdrav predsednika društva Staneta Mehleta, prikaz „Slovenska vas včeraj, danes in jutri“ s petjem, recitacijami in predvajanjem skioptičnih slik iz življenja Slovenske vasi od začetka do danes, in govor prof. Francija Sušnika.

Občni zbor Slovenskega doma v Carapachayu

22. julija je bil 22. občni zbor Slovenskega doma. Odborniki so poročali med drugim o izvršenem delu v pretekli poslovni dobi: novo pročelje Doma, povečanje gostinskih prostorov, nakup 60 stolov in harmonija,

napeljava tekočega plina. Novi odbor sestavljajo: predsednik Edi Škulj, podpredsednik Jože Markež, tajnik Janez Žnidar, namestnica Marjeta Slabe, blagajnik Janez Amon, namestnik Pavle Sušnik, odbornika Jože Korošec in Ivan Sušnik, v nadzornem odboru Aleksander Pirc, Lojze Sedej, Franci Žnidar, za Zvezo mater in žena Helena Gričar in za šolo Aleksander Pirc.

Mladinski dnevi

Mladinski dan v Carapachayu je bil 8. avgusta, v San Martinu 15. avgusta, v Ramos Mejiji 29. avgusta, v Castelarju 5. septembra, v San Justu 12. avgusta in v Slovenski vasi 26. septembra. Okvirni program mladinskih dni obsega mladinsko mašo, tekmovanje v odbojki, kulturni program in družabni del. Skupni mladinski dan je bil v San Justu v nedeljo 31. oktobra.

Večeri SKA

Slovenska kulturna akcija je v letošnjem letu organizirala v Slovenski hiši naslednje kulturne večere: France Papež, Edvard Kocbek — njegov čas in njegovo delo (15. V.); Katica Cukjati, Srečanje z izobraženci v Evropi (29. V.); dr. Vinko Brumen, Dojemanje stvarnega (19. VI.); Jože Bokalič in Andrej Rot, Toneta Stresa zavračanje marksizma (26. VI.); lic. Vinko Rode, Razmerje med vzhodno in zahodno filozofijo (10. VII.); dr. Lojze Kukovica, Religiozna, laična in ateistična morala (28. VIII.); basist Janez Vasle, vokalni koncert (11. IX.); dr. Mirko Gogala, Medi-

cina, nova morala in politika (18. IX.); akademska slikarka Bara Remec, razstava akvarelov (25. IX. — 2. X.); Tine Debeljak ml., Prostor in čas (relativnostna teorija); dr. Tine Debeljak, Ob 80-letnici rojstva Jožeta Vombregarja (16. X.); nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar, Odnos vere in kulture v izseljenstvu (1. XII.); dr. Andrej Fink, O legalnosti in legitimnosti državne oblasti (13. XII.); Katica Cukjati, Vpliv surealizma na revolucionarna gibanja v argentinskem XIX. stoletju (27. XI.).

12. obletnica zavetišča

V nedeljo 29. avgusta je Zavetišče dr. Gregorija Rožmana v San Justu praznovalo 12. obletnico blagoslovitve. Sv. mašo za žive in umrle dobrotnike je daroval delegat msgr. Orehar, petje med mašo pa je spremljal na harmoniju organist Štefan Drenšek. Po maši je bila kratka kulturna prireditev: pozdrav predsednika zavetišča Matevža Potočnika, nastop mladinskega okteta iz San Martina (Rok Fink), recitacija Gregorčičeve Daritve (Pavlinka Korošec) in Jakopičeve pesmi Mrtvemu prijatelju (Marko Malovrh) in govor lic. Ivana Korošca. Prireditev se je končala s skupnim kosilom.

Duhovniški sestanki

Slovenski duhovniki, ki bivajo in delujejo v Velikem Buenos Airesu, so imeli mesečne sestanke na zadnjo sredo v mesecu. Ob 15.15 je bila pobožnost v cerkvi Marije Pomagaj, nato

sestaneček, po sestanku pa malica. Na sestanku v aprilu je imel duhovno misel msgr. Anton Orehar: Blagoslov duhovniške skupnosti, referat pa France Bergant: Nekaj novosti na bibličnem področju po okrožnici Pija XII. „Divino afflante Spiritu“; maj: Matija Lamovšek, Češčenje Matere božje; dr. Franc Gnidovec, Eksegeza stavka iz Janezovega evangelija (20, 8: „...vstopil je v grob tudi oni drugi učencem in je videl (povoje) in veroval.“; junij: dr. Alojzij Starc, Lik duhovnika danes in jutri; dr. Mirko Gogala, Medicina, nova morala in politika; julij: Jože Guštin, Naše veselje; dr. Lojze Kukovica, Religiozna, laična in ateistična morala; avgust: Mirko Grbec, Duhovnikova molitev; Franc Sodja CM, Skrb za ostarele.

Duhovne vaje

Za dekleta so bile dvakrat: od petka 6. avgusta do nedelje 8. avgusta in od petka 15. oktobra do nedelje 17. oktobra, obakrat v Domu duhovnih vaj Malinckrodt, Ruta 3, Km 39,5. Prvih se je udeležilo 33 deklet, drugih pa 57. Obe skupini je vodil superior Franc Sodja CM.

Za žene in moške so bile v zavodu Marije Pomočnice v San Miguelu. Za žene od 13. do 15. avgusta (udeleženk je bilo 30), za moške pa od 24. do 26. septembra (29 udeležencev). Oboje je vodil župnik Janez Langus.

Za mlajše zakonce so bile od 25. do 26. septembra v don Doscovem zavodu v Ramos Mejiji. Udeležilo se jih je 14 zakonskih parov, vodil jih je superior Sodja CM.

6. obletnica pri svetogorski Mariji

V cerkvi sv. Rafaela (J. P. Varela 5272, Devoto), kjer je za primorske rojake slovenska sv. maša vsako prvo nedeljo v mesecu ob 5 popoldne, prav tako o božiču in veliki noči, je bilo slovesno praznovanje 6. obletnice blagoslovitve in umestitve podobe svetogorske Marije v nedeljo 3. oktobra. Ob 16. uri so bile pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim, nato pa sveta maša, med katero je msgr. Anton Orehar podelil bolniško maziljenje 45 bolehnim ali ostarelim rojakom. Pod vodstvom organista štefana Drenška je prepeval Svetogorski zbor.

21. obletnica Slomškovega doma

V nedeljo 21. septembra so slovenski rojaki iz Ramos Mejie praznovali pod geslom: „Ljubite svoj narod, spoštujte svoj jezik!“ 21. obletnico blagoslovitve Slomškovega doma. Po dviganju zastav in pozdravu je predsednik Slomškovega doma Matevž Potočnik pozdravil navzoče in ob 11.30 je delegat msgr. Orehar daroval sv. mašo, med katero je prepeval cerkveni zbor pod vodstvom organista Gabrijela Čamernika.

Po maši je veliko rojakov ostalo na skupnem kosilu. Popoldanski program je povezoval Marijan Schiffrer: uvodna beseda Jerneja Tomazina; kronika Slomškovega življenja v podobi in besedi (diapozitivi — Marijan Šušteršič, spremno besedilo — lic. Tinka Šušteršič); „Za Slomškom'é (besedilo dr. Tineta Debeljaka, recitirali mlajši učitelji Slom-

škove šole); slavnostni govor arh. Jureta Vombergarja; avdiovizualni prikaz nastanka in razvoja Slomškovega doma (M. Šušteršič in Ivan Makovec); pevski nastop Slomškove šole (Olgi Urbančič, na orglah spremljal Ciril Loboda); recitacija Slomškove pridige o materinem jeziku (učenci in mladina); rajalni nastopi otrok in mladine (Janez Bitenc, Marta Koželnik in Nežka Durič, Irena Štrfliček, Vladi Selan).

Marijan Loboda je prebral poslanico mariborskemu škofu dr. Francu Krambergerju, ki jo je bil sestavil dr. Tine Debeljak in s katero so se udeleženci pridružili vseslovenski Slomškovi proslavi v Mariboru ob 120-letnici njegove smrti.

Mlad študent prirodopisa vpraša fantka, če je že kdaj gledal už pod drobnogledom.

„Ne še, doma nimamo drobnogleda.“

Po koncu konjskih dirk se jezi lastnik konja nad jahačem, ki je prišel zadnji na cilj: „Malo prej bi pa že lahko prišli na cilj!“

„Seveda bi lahko. A sem moral ostati na konju.“

„Ženske prenesejo več bolečin kot moški.“

„Ste zdravnik?“

„Ne, čevljar.“

V gostilni.

„Vino, ki sem vam ga prinesel, je iz leta 1970.“

„Pa kruh?“

SLOVENCI PO SVETU

Slomškov simpozij v Rimu

Slovenska teološka akademija v Rimu je ob 120-letnici Slomškove smrti prredila od 20. do 25. septembra Slomškov simpozij s sledečim programom: Zgodovinski okvir Slomškovega delovanja (dr. France Dolinar), Slomškov značaj (dr. Anton Trstenjak), Viri in struktura Slomškove duhovnosti (škof dr. Franc Kramberger), Slomšek, učitelj duhovnosti duhovnikom in bogoslovcem (dr. Jošt Martelanc), Slomšek, učitelj duhovnosti redovnikom (dr. Viktor Papež), Slomšek in Slovenske šolske sestre (s. Avgušтина Zorec in s. Similjana Kodrič), Slomšek in družinska duhovnost (dr. Janez Ambrožič), Slomšek, ustanovitelj Družbe sv. Mohorja (dr. Valentin Inzko), Ciril-Metodovo gibanje (dr. France Perko), Slomšek in stiki s svetim sedežem (dr. Bruno Korošak, dr. Anton Ožinger, dr. Peter Klasinc, msgr. Fr. Šegula), Slomšek in Baraga (Tone Zrnec), Slomškov lik v umetnosti (p. dr. Roman Tominec).

Vrhunec simpozija je bilo srečanje s papežem v Castelgandolfu. 16 slovenskih duhovnikov na čelu s škofom Krambergerjem je skupaj s papežem in njegovima tajnikoma so-

maševalo v njegovi zasebni kapeli. Vsi drugi so se udeležili maše, tako da je bila tisto jutro kapela čisto slovenska. Maša je bila latinska, berila pa slovenska, in slovenska je bila tudi pesem. Po maši se je papež pomudil še okrog 20 minut s slovensko skupino v salonu blizu kapele, kjer ga je nagovoril škof Kramberger.

Pri popoldanski splošni avdienci je papež še enkrat pozdravil slovensko skupino. V slovenščini je dejal: „Prisrčno pozdravljam udeležence znanstvenega teološkega simpozija o slovenskem mariborskem škofu in božjem služabniku Antonu Martinu Slomšku, ki je v preteklem stoletju — umrl je ravno pred 120 leti — zaoral globoko brazdo za duhovno in kulturno prenovo slovenskega naroda v duhu svetih apostolov Cirila in Metoda. Blagoslavljam vaše delo in želim, da bi iz naukov svojih velikih prednikov gradili Cerkvi in narodu lepšo prilodnost.“

Odlikovanje p. Bazilija

Izseljenski dušni pastir v Avstraliji p. Bazilij Valentin, ki po smrti Bernarda Ambrožiča ureja in izdaja list „Misli“, mesečnik za versko in

Novice

IZ SLOVENIJE

Podelitev palija nadškofu Šuštarju

V nedeljo 29. avgusta ob 4 popoldne je apostolski pronuncij v Jugoslaviji nadškof Cecchini v ljubljanski stolnici kot papežev pooblaščenec izročil ljubljanskemu nadškofu in slovenskemu metropolitu dr. Alojziju Šuštarju palij — znamenje metropolitne službe. Palij je del metropolitnega bogoslužnega oblačila — povrh mašnega plašča. Palij je simbol metropolitne oblasti in simbol zvestobe papežu. Kot simbol metropolitne oblasti je palij vidno znamenje povezanosti metropolita s škofi, prek njih pa z duhovniki in verniki cerkvene pokrajine.

Baragov dan v Novem mestu

V nedeljo 22. avgusta se je letošnjega Baragovega dne v kapiteljski cerkvi v Novem mestu udeležilo 6 škofov, nad 100 duhovnikov in blizu 3000 vernikov iz vseh 3 slovenskih škofij. V uvodu v mašo je škof Lenič

.....
kulturno življenje Slovencev v Avstraliji, je prejel odlikovanje angleške kraljice Elizabete za zasluge pri 26-letnem delu med izseljenci.

pojasni, zakaj so izbrali letos kapiteljsko cerkev v Novem mestu. Ko je bil Baraga pred odhodom v misijone metliški kaplan, je rad prihajal v Novo mesto. Kapteljsko cerkev je obiskal tudi že kot misijonar in škof med severnoameriškimi Indijanci. V tej cerkvi ga je poslušal pridigati o misijonih tudi Ignacij Knoblehar, ki se je v trenutku odločil za misijonski poklic.

Mašno homilijo je imel nadškof Šuštar. Med drugim je poudaril Baragov pogum in premočrtnost. „V težkih razmerah doma in v misijonih je izpovedoval in oznanjal vero v Kristusa kot božjega Sina, tudi ko drugi drugačemisleči niso vere sprejemali. Baraga je imel pogum biti drugačen kot drugi, biti božji človek sredi mlačnega, nevernega in poganškega sveta.“ Sporočilo, ki ga Baraga posreduje ljudem našega časa, je, da moramo v času, ko mnogi odhajajo in zapuščajo Kristusa, ko vera v javnosti ni popularna, znati biti drugačni in se obračati h Kristusu, ki ima besede večnega življenja.

Pred očenašem je spregovoril škof Kramberger, pred pozdravom miru škof Jenko, na koncu pa beograjski škof Turk, dolenski rojak.

Po maši je spregovoril še marquett-ski škof Schmitt, novomeški prošt Jože Lap pa je imel daljše predavanja o Baragov osebnosti, posebno o njegovih vrlinah.

Pastoralni tečaj 1982

Medškofijski pastoralni svet je za leto 1982 pripravil pastoralni tečaj z delovno témo „Delo oblikuje človeka.“ V pogovore, delo po skupinah in skupno razpravljanje so uvedla tri predavanja: Antropološka vprašanja in vidiki ob človekovem delu (dr. Rafko Valenčič), Teološka osvetlitev človekovega dela (dr. Ivan Merlak) in Krščanski etos in pastoralno delo (p. Hieronim Žveglič). Tečaj so konec avgusta in v začetku septembra izvedli v ljubljanski, mariborski in koprski škofiji.

Mladi v Stični

Okrog štiri tisoč slovenske verne mladine s 140 duhovniki in 3 škofi je bilo v soboto 18. septembra na molitvenem srečanju v stiškem svetišču. Bogoslužje v cerkvi se je začelo ob 10 dopoldne. Vodil ga je nadškofišuštar skupaj s škofoma Leničem in Krambergerjem ter s stiškim opatom Nadrahom. Somaševalo je 110 duhovnikov. Geslo srečanja: „Za bratstvo brez meja“. Po končanem bogoslužju v cerkvi so navzoči škofje, stiški opat in frančiškanski provincial Polikarp Brolih s kratkimi govori uvedli v razmišljanja po skupinah. Ob opoldanskem molitvenem srečanju so o podobi občestev spregovorili 4 mladi duhovniki. Celotno srečanje je vodil dr. Rudi

Koncilija, nadškofijski asistent za pastoralo študentov.

Študijski dnevi o sv. pismu

Okrog 20 evropskih izvedencev v svetem pismu se je od 13. do 16. septembra zbralo na 3-dnevnem zborovanju na ljubljanski teološki fakulteti. Zborovanje vsako leto prireja avstrijska katoliška svetopisemska ustanova Bibelwerk. Letos so strokovnjaki v sv. pismu razmišljali o metodah prevajanja te tisočletja stare knjige, ki je enako pomembna za sodobnike kot za prve naslovljence, kako jo avtentično prelititi, da bo v njeni izvirni govorici in sporočilu sprejemljiva tudi za sodobnega človeka.

9 stoletij Ribnice

Ribničani so letos praznovali 900-letnico svojega kraja, opiraje se na listino iz leta 1082, s katero je oglejski patriarh Henrik dal Ribnico v fevd Konradu III. Turjaškemu. Prva krščanska občina je še iz časa pokristjevanja. Domnevajo, da je ribniška prafara bila ustanovljena že pred letom 1000, prva cerkev pa pozidana že v 9. stoletju. Po 811 je ribniška prafara postala središče misijoskega okrožja, ki je segalo od Ljubljanskega barja do Kolpe, od Metlike do Prezida in Cerknice. Sedanja župnijska cerkev sv. Štefana stoji na kraju starodavne prednice. 21 vasi oblikuje danes obsežno ribniško župnijo. Na področju ribniške župnije živi danes 5750 ljudi, od katerih je krščenih 5330, k nedeljskim mašam pa pride do 1600 ljudi.

5 stoletij cerkniške župnije

Cerkniško župnijsko občestvo je praznovalo 500-letnico, kar je bila posvečena njihova župnijska cerkev Marijinega rojstva. V tednu pred praznovanjem so se vrstila razna srečanja in prireditve. V nedeljo 5. septembra so se bolni in ostareli cerkniške dekanije zbrali v cerkvi ob mašni daritvi škofa Leniča. Ob prazniku Marijinega rojstva je bilo celodnevno čiščenje, v četrtek je med mašo pel mešani zbor iz Blok in na koncu pripravil koncert Marijinih pesmi, v petek zvečer je bil koncert orgelske glasbe (Hubert Bergant), v soboto se je mladina cerkniške dekanije poglobljala ob temi „Človeka ne smemo ceniti po njegovi denarnici“, v nedeljo 12. je bila sklepna prireditve: dopoldne somaševanje 20 duhovnikov z nadškofom Šuštarjem, popoldne pa spored pesmi: peli so otroški, mladinski in mešani pevski zbor.

Na področju župnije živi 5500 ljudi, vernih je 4500, redno se zbira pri nedeljskih mašah okrog 900 vernikov, verouka se udeležuje 400 otrok, k mladinskim srečanjem pa se tedensko zbira 80 fantov in deklet.

75-letnica kronanja Marije Pomagaj

Prvo soboto in nedeljo v septembru so Slovenci v domovini obhajali 75-letnico kronanja Marije Pomagaj na Brezjah. V sobotnem večeru je bila procesija z lučkami, ki jo je vodil škof Lenič. Do polnoči je trajal molitveni spored — somaševanje letošnjih novomašnikov, molitvena

ura za mir na svetu, polnočnica. V nedeljo 5. septembra je bila jubilejna slovesnost na prostem. Vodil jo je škof Lenič. V soboto 11. septembra dopoldne je bilo somaševanje nadškofa Šuštarja in škofa Leniča ter 80 duhovnikov. O smislu vztrajne molitve za nove duhovne poklice je govoril nadškof Šuštar. Med popoldanskim sporedom, ki ga je vodil škof Lenič, pa so spregovorili o svojem poklicu zastopniki raznih redovnih skupnosti.

Slomškova proslava

„Slavimo svete može, ki jih je Gospod v svoji ljubezni izbral in povzdignil v večno slavo. Njihova beseda razsvetljuje Cerkev.“ To je bila vodilna misel Slomškovih študijskih dni v mariborski stolnici ob 120-letnici smrti božjega služabnika škofa Slomška. V 4 dneh so predavatelji, govorniki, recitatorji in pevci osvetljevali lik božjega služabnika. V nedeljo 19. septembra je vodil mašno bogoslužje mariborski škof dr. Franc Kramberger, z njim pa je somaševalo 5 škofov in 130 duhovnikov. Pelo je 80 pevcev iz Ptuja in iz stolne cerkve v Mariboru. Zbor je spremljal tudi orkester. Med predavatelji o Slomšku sta bila tudi tržaški pisatelj Alojz Rebula in prof. Mirko Mahnič.

Osmi slovenski redovniški dan

22. septembra se je zbralo v dvorani teološke fakultete v Ljubljani okrog 450 redovnikov in redovnic. Navzoči so bili tudi metropolit Šuštar, škofa Jenko in Lenič, škof

Kramberger pa je poslal pozdrave. Na srečanju so govorili sestra Amabilis Kerševan, notredamska, škof Lenič in nadškof šuštar in nekateri redovniki.

Umrlí duhovniki

Jakob Lang

7. avgusta je zadet od kapi umrl v Franciji Jakob Lang, duhovnik misijonske družbe oblatov Marijinega brezmadežnega spočetja. Rodil se je l. 1914 v župniji Pertoča, po osnovni šoli odšel v Francijo in tam delal kot sezonski delavec, nato stopil v družbo oblatov misijonarjev in bil 1945 posvečen. Deloval je v Franciji in na Korziki.

Ivan Ifko

26. avgusta je v essenški bolnišnici zadet od srčne kapi umrl Ivan Ifko, izseljenski duhovnik, župnik za Slovence v essenski škofiji v Nemčiji. Rodil se je 1920 v Gornji Bistrici, župnija Črenšovci, v duhovnika je bil posvečen 1948 v Mariboru, bil kaplan v Slivnici in v Vitanju, potem je bil v zaporu. 1955 se je umaknil v Avstrijo, deloval 5 let v dunajski nadkofiji, 1961 pa postal izseljenski duhovnik Slovencev v Oberhausnu, nato pa v Essnu in Altenessnu. Skrbel je za slovenske izseljence, raztresene po mestih škofij Essen, Aachen, Paderborn in Münster. „Izgarral se je za Boga in slovenstvo,“ so mu zapisali sobratje.

P. Francišek Lončar OFM Cap

28. avgusta je v ljubljanski bolnišnici umrl p. Lončar, kapucin iz

Škofje Loke. Rodil se je 1903 v župniji Sv. Jurija ob Taboru, bil 1929 posvečen v Mariboru, služboval po vseh 3 slovenskih škofijah in tudi na Hrvaškem. Bil je zelo izobražen duhovnik, znal je več jezikov, bil je dober pridigar in spovednik.

P. Remigij Jereb KR

4. septembra je v svojem stanovanju v Slovenski Bistrici umrl p. Remigij Jereb KR. Rojen je bil 1891 v župniji Tržišče, stopil v križniški red in bil 1916 v Brixenu posvečen. Deloval je v Središču ob Dravi, pri sv. Jakobu v Ljubljani, v Podzemlju v Beli Krajini, v Ormožu in v Slovenski Bistrici.

P. Janez Sodja DJ

11. septembra je v Bohinjski Bistrici sklenil po hudem trpljenju svoje življenje tamkajšnji rojak p. Janez Sodja DJ. Rodil se je l. 1923 v družini z 9 otroki. Dva sta postala duhovnika, France lazarist, Janez jezuit. 1945 je stopil v jezuitski red, teološke študije je končal na Gregoriani v Rimu, kjer je bil 1953 kot gojenec Russicuma posvečen po vzhodnem obredu.

Najprej je deloval v Parizu za ruske fante in študente kot vzgojitelj in profesor matematike in telovadbe. 1962 je prišel v München, kjer je ostal prav do svojih zadnjih dni, ko je teden pred smrtjo odšel v svoj Bohinj samo še umret. V Münchnu je vodil župnijo za katoliške Ruse. Obenem se je vsa leta posvečal tudi dušnemu pastirstvu med Slovenci na Bavarskem, nato v Berlinu, kjer je organiziral in več

Med Slovenci v zamejstvu

Draga 82

Na letošnjih študijskih dnevih Društva slovenskih izobražencev, Draga 82, (od 3. do 5. septembra), so predavali: Ivo Jevnikar, jurist-častnikar: 35 let političnih in pravnih bojov Slovencev v Italiji; univ. prof. iz Beograda Svetozar Stojanović: Marksizem kot družbena teorija in ideologija; Vinko Ošlak: Mit revolucije v delu današnje teologije; dr. Franc Rode: Duhovni tokovi v današnji Evropi. Sv. mašo in razgovor je imel tržaški škof Belomi.

Dr. Franc Rode v Dragi

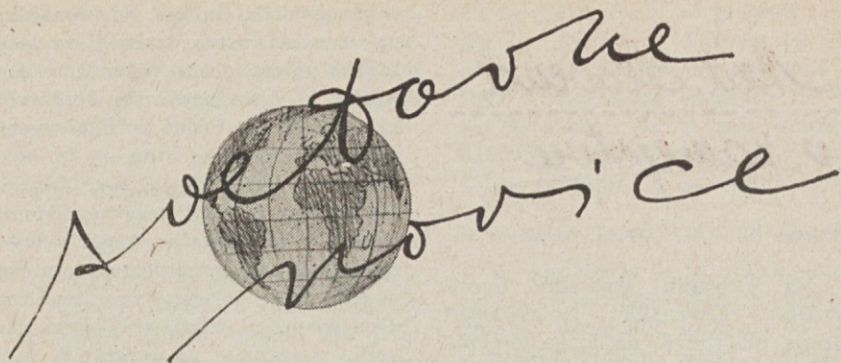
Evropsko civilizacijo je prečesal Franc Rode, podtajnik v vatikanskem tajništvu za neverne. Kateri duhovni tokovi se pretakajo po sodobnih evropskih glavah? Marksizem, freudizem, krščanstvo. Neoprijemljiv je marksizem kot ideološki sistem — vedno bolj. Hotel je racionalizirati zgodovino, pripeljal pa je do pošast-

.....
let vodil slovensko katoliško skupnost, ko na švedskem 5 let ni bilo slovenskega duhovnika, je vsako leto spomladi in jeseni odšel za dva meseca tja in z velikimi žrtvami obiskoval rojake. Zadnje leto je hudo trpel zaradi rakove bolezni.

nega nesmisla Gulaga, do kamboškega genocida, ustvaril temelj za totalitarno oblast, postal polemična ideologija, ki hoče predvsem obtoževati in mobilizirati. Vedno bolj se spreminja v mit, problem mita pa je, kako prepričati ljudi, da bi vanj verjeli. Marksizem je rodil državne sisteme, Freudova psihoanaliza kroji sodobno miselnost, za mnoge postaja svetovni nazor. Kdor prisega na freudizem ali marksizem, se čuti vzvišenega -nad vsemi, z nikomer ne razpravlja, temveč le razlaga ali razkrinkava. Kdor misli drugače, je „okužen od buržuj-skega duha“, zato odtujen, kdor se upre freudizmu, dobi nalepko zakompleksanca. „Hote ali nehoti je psihoanaliza postala motivacija zakoncev, da se ločujejo, duhovnikov, da zapuščajo svojo službo, otrok, da ne vzdržijo več pri svojih starših, teh pa, da jih je sram roditeljskih dolžnosti, deklet pa njihovega devištv. Same smeri v permisivno družbo.“
(Družina 35, 1982)

Kongres „Cerkve v stiski“

V zahodnonemškem mestu Königsteinu se je na 32. kongresu „Cerkve v stiski“ od 5. do 8. avgusta zbralo okrog 500 udeležencev iz 28 držav, ki so razpravljali o ogroženosti Cerkve na Vzhodu in Zahodu. Udeleženci so sprejeli resolucijo, v kateri so poudarili, da se je kljub podpisu sklepne helsinske listine versko preganjanje na Vzhodu povečalo, na Zahodu pa se nadaljuje izgubljanje verskih vrednot in izrivanje Boga iz človekovega vsakdanjega življenja.

Shod nemških katoličanov

5. septembra se je v Düsseldorfu s slovesno službo božjo, ki jo je vodil kölnski nadškof kardinal Joseph Höffner, končal 87. nemški Katholikentag. Med številnimi uglednimi osebnostmi (poljski primas Glemp, pariški nadškof Lustiger, nemški kancler Schmidt itd.) se ga je udeležil tudi nadškof Šuštar.

Shod se je z geslom Spreobrnite se in verujte ter prenovite svet začel 1. septembra. V njegovem okviru so organizatorji pripravili nad 100 različnih prireditev (maš, predavanj, koncertov, pogovorov...) in tako nemškimi katoličanom ponudili široko izbiro od predavanj o vidikih evropske edinosti, poteh nove verske preнове do mirovnih vprašanj in rešitev. Veliko pozornost so namenili srečanjem in pogovorom: družinskim, mladinskim, starejših oseb, žena itd. Obravnavali so tudi vprašanja varstva in zaščite zdravega človekovega okolja, jedrske ogroženosti in razne žgoče družbene teme. Bistvo Katholikentaga pa je bilo usmerje-

no v iskanje načina, kako bi sedanjemu nemškemu verniku na nov in sprejemljiv način posredovali Kristusovo blagovest.

Zbrani so prisrčno pozdravili pismo Janeza Pavla II., ki je opozoril na zavzemanje kristjanov za bratsko solidarnost med ljudmi, za zaščito človekovih vrednot, za miroljubne rešitve v spornih političnih vprašanjih. Še posebej mlade je povabil, naj iščejo pravilne in mirne politične rešitve. Spomnil se je tudi vseh trpečih in preizkušanih ljudi.

Opus Dei — posebna prelatura

23. avgusta so v Vatikanu sporočili, da je Janez Pavel II. povzdignil mednarodno katoliško organizacijo Opus Dei v osebno prelaturu. Tako je ta katoliška organizacija dobila močnejšo pravno strukturo in večji institucionalni pomen, več samostojnosti nasproti krajevnim škofom in postala neposredno odgovorna papežu.

Opus Dei je prva taka mednarodna katoliška ustanova, ki je dobila

naslov osebne prelature. To pomeni, da jo bo vodil od papeža določeni prelat.

Organizacijo je ustanovil 1928 španski duhovnik José María Escrivá de Balaguer in združuje 72.375 članov v 87 državah. Od 1950 ima status sekularnega inštituta. Njeni člani živijo v svetu po posebnem Pravilu, vežejo jih posebne obljube in duhovna disciplina, ki je podobna redovni. Le 3 odstotki članov so duhovniki, drugi so laki.

Status osebne prelature so želeli že 1974, sedanji papež pa je 1979 naročil kardinalu Baggio, naj prošnjo Opus Dei ponovno pregleda, in ker papež to ustanovo visoko ceni zaradi njene discipline in dela, je prošnjo rešil pozitivno.

Člani Opus Dei danes delujejo na 497 univerzah in kolegijih, pri 679 časopisih in revijah, 52 televizijskih postajah, v 38 tiskovnih agencijah, 12 agencijah za razdeljevanje filmov itd.

Vsak dan 120.000 splavov

Manilski nadškof kardinal Jaime Sin je pred kratkim dejal, da je „najbolj ogroženo bivališče na svetu materino telo.“ Danes prideta na 5 nosečnosti 2 splava. Na dan umorijo 120.000 nerojenih otrok. To število presega število mrtvih v najhujših časih druge svetovne vojne.

600 let Jasnogorske Marije

Okoli pol milijona Poljakov in romarjev drugih narodov se je 26. avgusta zbralo pred Marjinim svetiščem na Jasni gori za šestletnico

členstohovskega svetišča. Več kot 150 tisoč jih je k „Črni Mariji“, zavetnici vernega in preizkušane poljskega naroda, poromalo peš iz vseh koncev Poljske. Med Marijinimi častilci pa žal ni bilo rojaka na Petrovem sedežu Janeza Pavla II., ki si je tako želel priti na to slovesnost, pa mu je komunistični režim name-ro preprečil. Papežev sedež je pred začetkom slovesnosti krakovski kardinal Macharski pokazal množici vernikov in obenem poudaril, da je v vsakem poljskem srcu rezervirano mesto za rojaka Janeza Pavla II.

Papež je istočasno maševal v letin rezidenci v Castelgandolfu in vaticanski radio je mašo in govor posredoval vzhodni Evropi. Primas poljske Cerkve Jožef Glemp je dejal, da bo jubilej trajal vsaj še leto dni, „vse dotlej, dokler ne bo prišel v členstohovo največji Marijin častilec Janez Pavel II., ki je v svoje geslo zapisal: Ves tvoj.“

Svetovna konferenca OZN o letu ostarelih

V organizaciji OZN je bila na Dunaju od 26. julija do 6. avgusta svetovna konferenca OZN o staranju in problemih ter pomoči starejšim ljudem, da bi živeli polnokrvno, dejavno in zadovoljno starost. Udeležili so se ga predstavniki iz več kot 120 držav, med njimi tudi Vatikan.

Janez Pavel II. je predsedniku konference poslal pozdravno pismo, ki so ga prebrali na otvoritvenem zasedanju. V njem je poudaril pomen starosti v človekovem življenju. Na svetu je vedno več starih ljudi. Ve-

ličino neke civilizacije merimo po tem, kakšno pozornost namenja duhovnim vrednotam in kako pomaga starajočim se osebam, da bi se v družbi res počutili enakopravni in dejavni člani skupnosti.

Cerkev je vedno skrbela za starejše ljudi in opozarjala na krščanski in človeški vidik starosti, primernosti družinskega ozračja zanje in prebujanje javnega zanimanja za pomoč tem ljudem. Starost je naravna stopnja in krona življenja. Res je, v tem obdobju pojemajo življenjske in duhovne sile, toda to je tudi čas, ko ljudje žanjejo sadove svojega dela. Čas modrega in treznega premisleka in umirjanja.

Starejše osebe nikakor ne smejo biti odrinjene na rob življenja in prepuščene sebi. Če se sedanja družba ne bo zavzela zanje, bo tako izgubila pomemben sestavni del same sebe — tisti del, ki jo bogati in usmerja. Družba lahko starejšim pomaga z različnimi ustanovami, ki tem ljudem omogočajo, da dejavno sodelujejo v vsakdanjem življenju. Odgovorno nalogo pri prikazovanju tretje dobe življenja imajo tudi sredstva družbenega obveščanja. V hlastanju za gospodarskimi temami ne smejo pozabiti na probleme te dobe človekovega življenja.

Program za konferenco je pripravila posebna komisija OZN, ki je 4 leta zbirala statistične podatke o premikih prebivalstva v prihodnjih desetletjih. Prišlo je do zanimivih ugotovitev. V bližnji prihodnosti se bo izoblikovala močna generacija 60-letnikov. Čez nekaj desetletij bodo starejši ljudje postali večina. Če se bo

do leta 2025 število prebivalcev na zemlji trikrat povečalo v razmerju do leta 1950, bo število starejših petkrat večje. Tolikšno spremembo med starostno strukturo ljudi bo povzročilo reguliranje rojstev, manjša nataliteta, podaljševanje starostne življenjske dobe zaradi višjega življenjskega standarda, boljše zdravstvene oskrbe, higijene, prehrane.

Konferenca je soglasno sprejela načrt pomoči starejšim osebam, ki predvideva mednarodno sodelovanje pri izdelavi zdravstvenih, ekonomskih, gradbenih in drugih oblik pomoči starejšim ljudem. Sklenili so, da bodo podprli tiste države in programe, ki se bodo učinkovito sprijeli s težavami starejših ljudi.

Delegacija apostolskega sedeža je na konferenci opozarjala tudi na velik pomen vere v tretjem obdobju življenja in na dolžno spoštovanje do velikega duhovnega bogastva starejših ljudi, ki ga ti lahko posredujejo družbi, zlasti pa mladim. Spoštovanje do starejših oseb je merilo za to, koliko spoštujemo življenje v vseh njegovih obdobjih. Človek ne sme svojevolsko razpolagati z življenjem od spočetja do smrti. Starejši lahko sami veliko pripomorejo k uresnitvi načrta, ki ga je zasnovala konferenca. Družbi lahko dajo svoj čas in mladost, je dejal čilenski škof Cox, predsednik vatikanske delegacije. Vatikanski delegati so predložili več tehtnih misli za izboljšavo in uresnitev načrta pomoči. Opozorili so na potrebno solidarnost do teh ljudi, ob sodili vse oblike zapostavljanja in izkoriščanja starejših oseb ter poudarili, da so duhovni in verski dejavni-

ki sestavni del vsake družbene politike, zlasti pa še ustrezne priprave na starost. Zavzeli so se za pomoč siromašnim osebam. Mirno starost bodo ljudje lahko dočakali le, če ne bo vojn, oboroževanja, če bodo dernarna sredstva, ki se trosijo za nakup orožja, uporabljena v miroljubne namene.

Papež poljski izseljenski mladini

3. avgusta je Janez Pavel II. v svoji zasebni kapeli v Castelgandolfo maševal za večjo skupino mladih Poljakov, otrok poljskih izseljencev iz raznih krajev Evrope. V priložnostnem govoru jih je spodbujal k ljubezni do poljske domovine. Čeprav žive zunaj njenih meja, pripadajo njej.

Geslo za dan miru

8. avgusta je vatikanski tiskovni urad objavil geslo, ki ga je določil papež Janez Pavel II. za praznovanje prihodnjega dneva miru, 1. januarja 1983. Geslo se glasi: „Dialog za mir — nujnost našega časa“.

Madžarski in poljski jezuiti

Pomočnik papeževega delegata za jezuite p. Pittau se je 31. avgusta vrnil v Rim z 10-dnevnega obiska na Madžarskem in Poljskem. Med potovanjem je obiskal redovne soprobrate in se pogovarjal s predstavniki Cerkve in oblasti.

Na Madžarskem je obiskal okrog 100 jezuitov in se seznanil z njihovim življenjem in delom. Že več kot 30 let je red praktično ukinjen, saj ne sme sprejemati novincev. Naj-

mlajši redovnik je star 57 let, večina pa je starejših od 70 let. Mnogi živijo v domovih za ostarele. Nekateri so zaposleni v tovarnah in državnih ustanovah. V preteklosti je bilo zaprtih 100 jezuitov. Komunistični režim še vedno ne pusti obnoviti reda. Prizadeti pa so na Madžarskem seveda tudi benediktinci, frančiškani, piaristi in Marijine sestre, ki ne smejo sprejemati novih članov v svoje redovne skupnosti.

Boljše je stanje jezuitskega reda na Poljskem, kjer imajo 700 članov in vsako leto sprejmejo okrog 40 novincev. Tam je p. Pittau obiskal jezuitski provinci v Krakovu in Varšavi in se udeležil slovesnosti v Čenstohovi.

5. simpozij evropskih škofov

„Zborna odgovornost evropskih škofov in škofovskih konferenc v evangelizaciji na evropskem kontinentu“ je bil naslov in téma 5. simpozija evropskih škofov, ki je bil v Rimu od 4. do 8. oktobra. Udeležilo se ga je okrog 80 škofov iz vse Evrope, med njimi skoraj vsi predstavniki škofovskih konferenc, dalje zastopniki rimske kurije, tajništva škofovske sinode, duhovniških svetov, redovnikov, redovnic, laikov in drugih krščanskih Cerkva ter drugih kontinentalnih škofovskih konferenc.

Na dnevnem redu so bili skupno bogoslužje, 4 predavanja, delo po skupinah. Uvodno predavanje je imel kardinal Basil Hume, westminsterški nadškof v Londonu in predsednik Sveta evropskih škofovskih konferenc. Prvi dan je govoril kardinal

Franz König, dunajski nadškof, drugi dan marsejski nadškof kardinal Roger Etcheagaray, tretji dan je nadškof šuštar podal strnitev dela po skupinah in praktične predloge za uresničevanje skupne soodgovornosti evropskih škofov pri oznanjevanju evangelija v Evropi. Zadnji dan je Janez Pavel II. vodil somaševanje in imel nagovor.

Duhovnik iz računalnika

Popoln duhovnik naj bi pridigal natanko 15 minut. Obsojal naj bi grehe, vendar raj ne bi nikogar vzne-

mirjal. Delal naj bi od 8. ure zjutraj do polnoči. Zaslužil naj bi 30 dolarjev na teden, nosil dobro obleko, vozil star avtomobil in dajal 30 dolarjev na teden za uboge.

Star naj bi bil 28 let in imel že 30 let pridigarских izkušenj. Čutil naj bi gorečo potrebo delati z mladimi in posvečal vsako minuto starejšim ljudem. Naj bi bil nasmejan in imel tisti potreben čut za humor, ki bi ga dovoljevalo njegovo resno delo. Vsak dan naj bi obiskal 15 družin v župniji in bolnikov po bolnišnicah.

OSAMLJENIM LJUDEM

Osamljenim ljudem je treba pomagati. To so predvsem stari, bolni, obnemogli ljudje. Dolžnost družine, okolja je, da jim olepšajo življenje.

Toda so osamljeni ljudje, ki si morajo pomagati sami. Vedno čakajo, da nekdo pride. Žele si prijatelja, nekoga, ki jih razume. A nihče ne pride. In se zapro v začarani krog svojega jaza, postanejo zagrenjeni, nesrečni, morda na robu obupa.

Ne čakaj! Pojdi iz sebe!

Skušaj se dati. Prav gotovo je zate delo, je sirota, je bolnik, je siromak, ki si ne more pomagati, kot si lahko pomagaš ti, pa čaka nate. In če se srečata, boš nenadno odkril samega sebe. Ne bo več osamljenosti, ampak vsak dan poln lepih skrbi — ne zase, ampak za druge.

Če iz sebe jemljemo in drugim dajemo, se vrača v podvojeni meri.

Razdajaj veselje, če hočeš biti vesel.

Razdajaj srečo, če hočeš biti srečen.

Ne bo več moreče osamljenosti.

Ko bi to mogli razumeti, vsi zagrenjeni, nesrečni, včasih nemogoči ljudje. Kakšen bogat svet bi si ustvarili! Tako pa umirajo v osamljenem krogu svojega jaza.

Franc Sodja CM
„Trenutki molka“

Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji

Prazni ljudje so sebe polni.

Mislím, da je predložena resolucija dobra. Če se kdo ne strinja, naj ga opozorím, da itak ni bila še nobena uresničena.

Ne dolžite okvire očal za ozke poglede!

Hvalabogu, da imamo tako razvito birokracijo! Če te ne bi imeli, bi imeli največjo brezposelnost na svetu.

Čimbolj šolarje vseh stopenj obremenimo! Saj se bodo odpočili, ko bodo čakali na zavodu za zaposlovanje.

Udarci po praznem žepu najbolj bolijo.

Nihče ne piše tako slabo kot zagovorniki preživetih ideologij.

Vse več je ognjevitih govorov, vse manj toplih besed.

Kolikor bolj se na sestankih melje na drobno, toliko več imajo prisotni peska v očeh.

Desegli smo načrt izgub za letos. Od danes naprej proizvajamo izgube že za naslednje leto.

Od našega dela živi, na našem hrbtu jaha. Če ga le malo opomnimo, nam s partijsko knjižico maha.

Nekaterim se tako mudi v komunistem, da zahtevajo od države vsako leto nov avtomobil.

Doslej smo govorili o lepši prihodnosti, kaže pa, da bomo odslej govorili o lepši preteklosti.

V Ameriki imajo vsaj kip Svobode, drugod pa so jo pokopali, ne da bi ji postavili spomenik.

Iz vrste načel je lahko narediti verigo.

Obstajajo tako velike besede, ki so tako prazne, da je lahko imeti v njih zaprte cele narode.

Toliko telet, pa nobene teletine!

Če ste v prvih vrstah, še ne pomeni, da vsi stojé za vami.

O lepši prihodnosti mi nekateri zadnje čase pripovedujejo tako zasnajano otožno, kot bi govorili o časih, ki se ne bodo nikdar več vrnili.

Kdor dela s komolci, mu ni treba zavihatí rokavov.

Zaradi pomanjkanja kave je še komunistom težko: niso dovolj budni.

Poplava besed ni odnesla še nobenega govorniškega pulca.

Kaj pomaga, če imate vse v malem prstu, ko je pa ta daleč od možganov.

KJE JE KAJ

LETO 49

DECEMBER 1982

ADVENT	Božično voščilo Duhovnega življenja	641
IN BOŽIČ	Praznično voščilo rojakom (nadškof dr. Alojz Šuštar)	642
	Adventni čas („Kristjan moli“)	644
	Sovraštvo med teboj in ženo (Franc S. Finžgar)	645
	Brezmadežna (Jože Pogačnik)	647
	Božični čas („Kristjan moli“)	648
	Misli za božič in konec leta (nadškof dr. A. Šuštar)	649
	Božič kot božji čas na zemlji (Milena Merlak)	649
	Sveta noč je letos tukaj (Vladimir Kos) ..	650
	Želel sem ti le srečo (Jože Krivec)	651
	Božično pismo (Rezi Marinšek)	656
	Božična noč (Alojzij Gradnik)	659
	V cerkvi (Jože Krivec)	659
	Sin človekov (Alojzij Rebula)	660
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Iz kronike papeža Janeza Pavla II.	663
NAŠA VPRAŠANJA	Ob 120-letnici Slomškove smrti (škof dr. Fr. Kramberger)	670
	Poslanica argentinskih Slovencev o škofu Slomšku (Tine Debeljak)	673
	Tujke (Simon Rajer)	674
	Med nami v Argentini	683
V DRUŽINI	Družina nastaja („Krščanski zakon“)	678
	Neki stari mami za rojstni dan (J. Krivec)	677
	Beseda mladim (Julij Savelli)	662
ZA MLADINO	Prijateljstvo (Pavle Rant)	681
NOVICE	Novice iz Slovenije	689
	Slovenci po svetu	688
	Med Slovenci v zamejstvu	693
	Svetovne novice	694
HUMOR	Za dobro (in slabo) voljo v Sloveniji	699

Malo za šalo, malo zares

„Moja žena naredi vedno tisto, kar hoče.“

„In ti?“

„Tudi.“

„Kaj tudi?“

„Tudi naredim, kar žena hoče.“

— — —
„Prvo, česar sem svojo ženo navadil, sta bila red in točnost. Pri nas je na primer večerja točno ob sedmih. Niti minuto kasneje.“

„In če kdaj ti nisi točen?“

„No, potem pa ne dobim ničesar.“

„Ali misliš, da je genialnost dedna?“

„Ne vem, ker nimam otrok, da bi o tem sodil.“

— — —
„Moja žena je bila prej tako živčna, če je slišala ponoči le kakšen ropot na stopnicah. Pojasnil sem ji, da to ne morejo biti tatovi, kajti ti prihajajo čisto po tihem.“

„Ali se je sedaj pomirila?“

„Nasprotno: sedaj je čisto iz sebe, če ničesar ne sliši.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijira družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Pličanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1982 je 600.000

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Zunanja oprema: Franci Holosan; notranja: Stane Snoj.

LA VIDA ESPIRITUAL